

Glas Crkve

RIJEĆ

**Opasno sjećanje
na Uskrs**

str. 3

STRATEGIJA 2020.

**80 godina baptističkog ženskog
rada na hrvatskom prostoru**

str. 4

STRATEGIJA 2020.

**Trinaesta misijska
konferencija 'Ima nade'**

str. 7

PROTESTANTICA

**Ususret reformacijskoj
obljetnici**

str. 24

VIJESTI

**European Leadership
Forum u Poljskoj**

str. 29

OBLJETNICE

str. 32

**Pedesetgodišnjica
posjeta B. Grahama**

Glas Crkve

ISSN 1331-4130.

Godina XXII

Broj 55, lipanj 2017.

Osnivač i izdavač:

Savez baptističkih crkava
u Republici Hrvatskoj
Radićeva 30
10 000 Zagreb

tel (+385 1) 4813 168
fax (+385 1) 4873 403

Uredništvo:

Giorgio Grlj, Ruben Knežević,
Ksenija Magda, Toma Magda,
Svetlana Mraz, Željko Mraz.

Glavni urednik: Ruben Knežević

Grafički urednik: David Hošnjak

Službena web stranica:

www.baptist.hr

E-mail: glascrkve@baptist.hr

Tisk: TOP DAN d.o.o.

Dragovoljni prilozi uplaćuju se na
žiro-račun Saveza baptističkih
crkava u RH
IBAN HR8823600001101525063
s naznakom „Donacija za GC“.

Prilozi iz inozemstva šalju se u korist
Saveza baptističkih crkava u RH,
IBAN HR88 23600001101525063,
BIC (Swift) ZABAHR2X

Fotografija na koricama: Zgrada
Pastoralnog centra BC Rijeka.
Fotografirao Ivica Letunić.

Uvodnik

Mir s Bogom

U sjeni jubilarne reformacijske godine nako nezamijećeno protjeće još jedna važna obljetnica – 50 godina od događaja koji je baptiste u Hrvatskoj učinio poznatima u vjerskoj i sekularnoj javnosti. Prema riječima katoličkog povjesničara, baptisti su pokupili simpatije i mnogih katolika kada je poznati baptistički propovjednik Billy Graham oduševio Zagrepčane svojom jednostavnom i toploim biblijskom porukom. Nikada prije ni poslije nije na našim prostorima zabilježen takav evangelizacijski polet kao ni zauzeta suradnja vjernika i voditelja različitih zagrebačkih kršćanskih crkava oko zajedničkog cilja – javnog navještanja evanđeoske poruke, na otvorenom, koje je do tada bilo nezamislivo u tadašnjim komunističkim zemljama. Vjerojatno su ondašnje društvene i političke okolnosti danas nam već nekako stranog i nezamislivog političkog sustava – u kojem je Bog bio deklarativno nijekan ili u najboljem slučaju potisnut na margine službenog interesa i stjeran u zakutke crkvenih klupa – doprinijele porastu interesa kod običnog puka da poslušaju nešto drukčije od vladajućih ideja o duhovnom kao pukoj nadgradnji dominirajućeg materijalnog svijeta.

S druge strane, prvi ulazak baptista i ostalih evanđeoskih kršćana u dotad nepristupačan javni prostor poslijedovao je i svojevrsnim vjerskim razbuđivanjem i svjesnošću o važnošći promjena koje su već bile na vidiku. Nakon Grahamove evangelizacije, sljedeće godine dolazi u Zagreb poznati pjevač Cliff Richard, koji početkom 1960-ih postaje aktivnim kršćaninom i surađuje na Grahamovim evangelizacijskim pohodima. U Zagrebu je održao koncert isključivo duhovnih pjesama. Tijekom 1970. u Zagrebu se tzv. kružnom televizijom tijekom više dana prenose evangelizacijske večeri B. Grahama iz Dortmundu, u organizaciji baptista i ostalih kršćanskih crkava u Zagrebu. Dolazak B. Grahama 1967. i popratna događanja koja su uslijedila u narednim godinama upečatljivo su i trajno usmjerila evangelizacijsku i javnu službu hrvatskih baptista.

Početkom 1990-ih, unatoč ratu, progontvima i svakovrsnim nestaćicama, evanđeoski vjernici u Hrvatskoj zdušno su, ali ipak još pomalo bojažljivo prigrabili novootvorenu mogućnost ulaska u javni i medijski prostor. Javna predavanja, koncerti, tribine, evangelizacije na otvorenom i u društvenim dvoranama sve su više postajale dijelom re-

dovnih crkvenih aktivnosti. Početni entuzijazam novoga vjerskog iskoraka, premda je u početku neke strukture ostavio i zatečenim, preporodio je crkvenu svakodnevnicu i udahnuo novi život u dotad zatvorene crkvene zidove.

Sadržaji evangelizacijskih događanja danas su pak bogatiji i višeslojniji, prilagođeni raznim spolnim i dobним skupinama, organizacija i tehnika na zavidnoj je visini, planeri su popunjeni i do godinu dana unaprijed. Pa ipak, kao da je ponekad, u svom tom bogatstvu ponude, zanemarena ona oštra jednostavnost grahamovske evangelizacijske poruke. U poznatom prvom poglavju njegove knjige "Mir s Bogom" (prvi put objavljene 1952.), koja je dospjela u ruke milijunima ljudi, Graham se obraća običnim ljudima s ulice. Još i danas davni tekst iz 1950-ih djeluje izazovno i potiče na egzistencijalni odgovor, ali je i putokaz kršćanima koji drugima žele pokazati Put:

Svoje veliko traženje počeli ste onoga trenutka kad ste rođeni. Možda je proteklo mnogo godina prije nego ste shvatili da stalno za nečim težite, da nešto tražite – nešto što nikad niste posjedovali – što je važnije od bilo čega u životu. Ponekad ste pokušali to zaboraviti ... Ponekad se se opet osjećali oslobođeni potrebe da i dalje tražite tu nepoznanicu. Ponekad ste gotovo uspjeli potpuno zanemariti taj prav za traženjem. Ali uvijek iznova zahvatila bi vas želja za novim spoznajama, iznova ste se vraćali na traženje smisla života...

• Ruben Knežević

“ Svoje veliko traženje počeli ste onoga trenutka kad ste rođeni. Možda je proteklo mnogo godina prije nego ste shvatili da stalno za nečim težite, da nešto tražite – nešto što nikad niste posjedovali – što je važnije od bilo čega u životu.

Postuskrnsna promišljanja

Opasno sjećanje na Uskrs

Kad uskrsnu rano u prvi dan sedmice, naprije se ukaza Mariji iz Magdale iz koje bijaše istjerao sedam zlih duhova.

Marko 16,9

Dr. sc. Zoran Grozdanov, predavač na Sveučilišnom studiju protestantske teologije u Zagrebu, član Baptističke crkve u Rijeci

Uskrs je najveći kršćanski blagdan. Gotovo najmanje okičen među kršćanskim blagdanima, oko njega ima najmanje manifestativne pobožnosti. Uskrs, međutim, nosi najsnažniju poruku – onu o oslobođenju i novom životu. Proslavili smo ove godine Uskrs radujući se novome životu koji nam je Krist dao, proslavili smo ga jer nas je oslobođio od grijeha i proslavili smo ga jer je Krist pobijedio smrt.

Nosi li, međutim, Uskrs u sebi i takvu poruku koja se lako ne prihvata kod vjernika? Poruku, duduše, koja u sebi sadrži oslobođenje od grijeha, straha od smrti i sve one blagodati koje imamo kada slavimo taj najveći kršćanski blagdan, ali koja je usmjerenja prema svijetu oko nas, a ne isključivo prema našim vlastitim životima i dušama? Onu poruku koja dovodi u pitanje naša uvjerenja zarad oslobođenja svijeta u kojem živimo?

Opatno sjećanje u uskrsnom sadržaju

Jer, priznat ćete, kada slavimo Uskrs, prije i ponad svega zahvaljujemo Bogu za svoje osobno spasenje, za umanjanje svoga osobnog straha od smrti, za svoje osobno oslobođenje koje prečesto, ali toliko prečesto pretvaramo u puku duhovnu kategoriju. Ima li u Uskrusu nešto što opominje, ono što bi poznati njemački katolički teolog Johann Baptist Metz nazao *opasnim sjećanjem* na patnju, muku, na neizbavljenost, na nepravdu u svijetu, na toliko ljudi koje su u okove bacile nepravedne strukture koje ih okružuju. Opa-

snim sjećanjem na siromašne, gladne, na one koji zbog svojih uvjerenja trpe u zatvorima, koji su marginalizirani zbog svoje seksualne orijentacije; na žrtve ekonomskih i drugih sustava koji ih pritišću. Ili ćemo Uskrs, taj veliki događaj novoga života, "novoga neba i nove zemlje", kako nam Pismo navodi, svesti na proslavu vlastitoga spasenja, dok svijet i ljudi oko nas grcaju u stvarnim, *fizičkim* problemima. Naglašavam ovo *fizičkim* za razliku od *duhovnih* problema jer se, nažalost, Uskrs sveo na izbavljenje iz našega nezavidnog duhovnog stanja. Kao da tijelo i duh ne pripadaju zajedno, kao da baštinimo one stare dualističke slike staroga vijeka u kojima je samo ono duhovno bitno, dok nas fizičko odvlači od punine života.

Upravo mi se čini da Uskrs danas treba ponajprije kod nas, u našim umovima i srcima, po-primiti novo značenje, onkraj svih onih duhovnih kategorija u kojima kao da se stalno vrtimo u krugu: od grijeha do izbavljenja i natrag, i to sve unutar četiri zida svoga doma, ili četiri zida svoje vjerničke zajednice.

Uskrs marginaliziranim

Citat iz Biblije kojim smo započeli ovo razmišljanje ukazuje nam na stvarnost Uskrsa od koje neprestano bježimo, gnušamo je se. Isus se, naime, prvo ukazao bludnicama. Stvarnost Uskrsa, naime, prvo prepoznavaju bludnice, ljudi s marginom društva, grješnici, bolesni, gubavi, oni koji ne vjeruju po svim pra-

vilima svoje vjerske zajednice – svi oni od koje naša pobožna svijest bježi i gnuša ih se.

Svi oni koji sjede na rubovima naših crkava. Ili, da ovu sliku učinimo potpuno realnom – oni koji u naše crkve niti ne ulaze, jer se osjećaju nedovoljno vrijednima ispuniti visoke duhovne i moralne standarde kojima opterećujemo njihovu ionako tešku situaciju. To su oni ljudi koje zapravo nećemo niti primijetiti, a uočimo li ih, naložit ćemo im da se obrate i uzvjeruju, sa svim moralnim i duhovnim vrednotama koje proglašavamo božanskima i bez kojih nitko ne može postati kršćaninom. I upravo se takvima Isus ukazuje i upravo njima Isus donosi novu zemlju i novo nebo, novu stvarnost, onu stvarnost koja tim ljudima donosi slobodu u odnosu na stanje u kojem su nekada bili, izvan prostora naših crkava i naših uvjerenja.

Zanimljivo je primijetiti da se Isus u svojim prispedobama, susretima s ljudima, uskrsnim izješćima, pa i u samoj knjizi Otkrivenja – u kojoj nam je na tako snažan način oslikano to novo nebo i nova zemlja koja se ostvaruje Uskrsom – ne obraća ljudima samo kao duhovnim bićima, ne obraća se samo njihovojnutrini na koju smo mi toliko često sveli čitav navještaj evanđelja. Isus, kada se susreće s ljudima koji ga okružuju, ne ostavlja te ljudi u istom stanju u kojem su bili – u istom *fizičkom* i *duhovnom* stanju. Isus ih izbavlja, on im ukazuje na *pogrešnost* života koji vode, ali ne čini to osudom

“ Stvarnost Uskrsa, naime, prvo prepoznavaju bludnice, ljudi s marginom društva, grješnici, bolesni, gubavi, oni koji ne vjeruju po svim pravilima svoje vjerske zajednice – svi oni od koje naša pobožna svijest bježi i gnuša ih se.

Zoran Grozdanov

ni moralnim predikama, nego susretom. I u tim susretima, što mislim da je najsnažnije obilježje Isusova navještaja, on oslobođa ljudi i omogućuje im da idu svojim putem.

Zakej i Marija Magdalena

Zanimljiv je tu slučaj Zakeja, carinika i omrznutog čovjeka u društvu (za ovaj slučaj, preporučam knjigu sjajnoga češkog teologa Tomaša Halika "Strpljenje s Bogom: pripovijest o Zakeju danas"). Isus ga susreće, razgovara s njim, Zakej obećaje vratiti (pa i trostruko!) sve ono što je ljudima oduzeo i – to je to. Mi ne znamo je li se Zakej pridružio Isusovim sljedbenicima, nemamo navod o tome da je bio pod križem kada su Isusa raspinjali, nemamo zapis o tome da je postao jedan od njegovih apostola, je li se krstio i svojim ustima isповjedio da je Isus spasitelj, je li navještao ljudima o tome da ga je Isus spasio. No ono što se njemu dogodilo jest činjenica njegova oslobođanja, njegove svjesnosti o tome da ga njegov posao carinika ne definira u potpunosti, a što je društvo oko njega smatralo. Isus ga susreće, oslobođa ga i ostavlja da, tako oslobođen, krene svojim putem. Drugim riječima, Isus dopušta ljudima da budu *drugaciji*, da ne prihvate čitav skup duhovnih i moralnih vrednota koje bi, pretpostavlja se, trebali baštiniti oni koji ga slijede.

Postoji još primjera. Spomenuta Marija Magdalena, bludnica, u svojem društvu promatrana kao osoba koja ne može gore grijesiti i koja, zapravo, ukazuje na licemjerje vladajućih religijskih i politič-

kih elita, nije bila promijenjena zato što joj je Isus rekao da se prestane baviti bludničenjem. Upravo suprotno, Isus joj govori "idi i ne grieši više", ali ona to zapravo nije niti morala činiti, jer joj je Isus dao dostojanstvo u susretu. Priznao je Mariju kao punopravnu članicu društva koje ju je odbacilo, postavivši je u središte istoga tog društva, i nitko se stoga nije usudio baciti kamen na nju.

Možemo unedogled nabratati takve primjere, koliko nam već Evandelja dopuštaju. Ono što nam se može ukazati kao središnja točka i najvažnija karakteristika svih tih izvješća, susreta, raspeća, uskrsa jest Isusovo djelovanje prema oslobođenju čovjeka od okova u kojima se on *realno* nalazi. Ti okovi mogu biti duhovni (preterani strah od ljudi, nedostatak samopouzdanja, osjećaj vlastitog neuspjeha), psihički (oslobođenje od psihičkih bolesti i poremećaja), ali su vrlo česti i fizički (marginalizacija u društvu zbog svoje profesije, poziva, socijalnog statusa, spola, seksualnog i političkih opredjeljenja, gladi itd.).

Uskrs – Blagdan oslobođenja

Opasno sjećanje, koje stoji u naslovu ovog razmišljanja, upravo se odnosi na sve ove dimenzije oslobođenja. To oslobođenje nije, međutim, slavno,

**“ Uskrs gladnih,
Uskrs
društveno
marginaliziranih nije
predivan događaj
pobjede nad smrću,
nego je to neprestana
i uporna borba za
njihovo oslobođenje,
koje najčešće
donosi frustraciju,
odustajanje od
vlastitih uvjerenja
zarad stvarnosti tih
ljudi.**

nešto što se proslavlja. Uskrs gladnih, Uskrs društveno marginaliziranih nije predivan događaj pobjede nad smrću, nego je to neprestana i uporna borba za njihovo oslobođenje, koje najčešće donosi frustraciju, odustajanje od vlastitih uvjerenja zarad stvarnosti tih ljudi (jer, nije čovjek radi *subote nego subota radi čovjeka*, nije čovjek radi uvjerenja nego su uvjerenja radi čovjeka), ulazak u blato društvenih stvarnosti koje nas okružuju.

Upravo ono što je Isus činio i zbog čega je dospio na križ. On nije nevin pribijen na križ, nego je njegov križ posljedica njegova "zamjeranja" religijskim, društvenim i političkim elitama onoga vremena. U svom djelovanju on je upravo te ljude, koje su religijske elite osudile, od koje naša pobožna svijest bježi, doveo u središte ne samo Božjega navještaja, nego i društva. Nije Isus "produhovio" ljude, nije im navještao evanđelje duhovnog spasenja, nego im je donio konkretno oslobođenje od stanja u kojemu se nalaze – fizičkoga i duhovnog. Veliki salvadorski teolog Jon Sobrino jednom je napisao "Spasenje je gladnjima kruh". Spasenje gladnjima jest kruh, a ne neko duhovno spašenje. Spasenje marginaliziranih jest u tome da prestanu biti marginalizirani zbog boje kože, socijalnog statusa, seksualnih i drugih opredjeljenja, a ne samo navještaj o vječnoj životu, pri čemu im nimalo ne pomažemo da izađu iz toga vražnjeg kruga društvene marginaliziranosti.

Uskrs nije duhovni blagdan, nego blagdan oslobođenja stvorenja od njegovih okova. Uskrs je *opasno sjećanje* na sadržaj novoga neba i nove zemlje, na sadržaj koji je Isusa doveo na križ.

I stoga, kad razmišljamo o Usksru, slaveći ga u svojemu domu i u svojoj zajednici, *opasno* se prisjetimo da nema novoga neba i nove zemlje bez našega aktivnog sudjelovanja u popravljanju svijeta, u sudjelovanju skidanja okova ljudima porobljenim zbog njihovih toliko različitih i raznovrsnih identiteta. ●

Održana prva nacionalna ženska konferencija

80 godina baptističkog ženskog rada na hrvatskom prostoru

Pastoralni centar u Čakovcu odjekivao je 20. svibnja zvucima dobrih starih himni koje je 150 okupljenih žena oduševljeno i puna srca pjevalo Bogu na slavu.

Kao proslavu 80 godina ženskog rada u Hrvatskoj, odbor Ženskog rada pri SBC u RH, uz potporu sestara iz Međimurske regije, organizirao je prvu nacionalnu žensku konferenciju u posljednjih 12 godina. Prateći temu „Jučer, danas, sutra“, prijepodnevni se dio konferencije okrenuo prošlosti i sadašnjosti, dok se poslijepodnevni dio okrenuo budućnosti.

Slavljenje pjesmom cijelog je prijepodneva vodio međimurski tim za slavljenje, posebno sastavljen za ovu prigodu i zahvalni smo sestri Heidi Turkalj i svim članovima tima.

Pozdravne riječi

Nakon uvodnog slavljenja, cla-

nica odbora ŽR Edita Turinski pozdravila je skup i pročitala recitaciju pok. Ankice Kamerman, poznate kao "sestra Ajkica". Edita je podijelila nekoliko riječi o pjesmi i sestri koja ju je napisala te povezala pjesmu s temom konferencije i pozvala na molitvu zahvalnosti i blagoslova za sve što će se događati.

Slijedile su pozdravne riječi sestre Vesne Brezović, predsjednice odbora ŽR, koja je u nekoliko rečenica podijelila što je ženski rad značio u njezinom životu, koje su to bile žene koje su je poticale i ohrabrivale, a zatim je predstavila i članice sadašnjeg odbora ženskog rada: Melaniju Ružičku, San-

Ruta Horvat, Rozika Dobutović i Jovanka Vuletić

Vodstvo Ženskog rada

Ester Knežević

Anika Ujvari

dru Bićanić, Editu Turinski, Anu Slišković, Marijanu Bogović Crnković i Sperancu Tomin. Potonja je u nekoliko rečenica predstavila Bilten kao projekt ŽR koji odlično predstavlja temu konferencije „Jučer, danas, sutra“ svojim postojanjem od jučer i danas i svojim gledanjem i razvojem prema sutra, prema kršćanskom časopisu za žene.

0 počecima nakon 1991.

Slijedilo je izlaganje prve gošće govornice, sestre Ester Knežević, prve predsjednice ŽR u Hrvatskoj nakon Domovinskog rata, koja je na to mjesto izabrana 1991. godine. Ispričala je kako je to izgledalo postavljati i započinjati rad nakon rata te kako je on izgledao tijekom gotovo desetljeća tijekom dok je ona bila predsjednica. „Žene su u tim danim čudnim, u najmanju ruku rečeno, bile spremne za svaku službu“, rekla je sestra Ester. „Cilj ŽR tada, bio je obnoviti vjeru i pouzdanje u Gospodina, a on je uvijek izvo-

dio sve na dobro.“ Rad je kroz cijelo to vrijeme bio financiran dragovoljnima prilozima i ponekim donacijama, ali je uspješno odradivao projekte kao što su: Bilten, Doručak za žene, Svjetski dan molitve baptističkih žena, Odmor majka i dijete, Dani tištine i socijalni fond, a u jednom je trenutku izdao i četiri broja ženskog kršćanskog časopisa „Zrcalo“ čije je izlaznje, nažalost, prekinuto zbog nedostatka financija. „Željeli bili ohrabriti sve one koji se kolebaju, ali ohrabriti i one koji su već u službi, da ne sustaju“, zaključila je sestra Ester svoje izlaganje o prošlosti ženskog rada.

Uslijedio je doprinos Rahele Grozdanov i Maaseja Kovačevića, koji su s prisutnima podijelili jednu Rahelinu autorsku pjesmu i krasnu obradu starog himna „O, Bože moj“.

Program je nastavila Mateja Magdalenić koja je predstavila i sljedeću gošću govornicu, predsjednicu Europskog ženskog baptističkog saveza

(EBWU) Aniko Ujvari.

Središnji dio prijepodneva

Sestra Aniko pozdravila je sve prisutne te govorila o tome da nije bitno koja je motivacija za neki rad, već da je bitna stvar u službi napraviti korak i odgovoriti na poziv. Uz retke iz 2. Korinćanima 5,14 i 15, sestra Aniko potaknula nas je da imamo poziv od Gospodina da više ne živimo za sebe, nego da idemo i kažemo drugima da je naš život u Bogu. To je povezala s radom Europskog ženskog baptističkog saveza, kojeg smo i mi u Hrvatskoj dio.

Tri su mlade Mačkovčanke odigrale skeć o zahvalnom srcu, koji je pratila autorska pjesma Heidi Turkalj o mirnom srcu „Vrelo života“.

Slijedio je blok doprinosa,

svjedočanstava i predstavljanja službi u obitelji, udomiteljstvu i sa ženama. Venesa Manavská iz Pakraca podijelila je svoje svjedočanstvo kako to izgleda biti pastorova supruga, trudna s petim djetetom i studentica

koja završava doktorat. Nakon nje, Marina Hoblaj iz Murskog Središća govorila je o udomiteljstvu, a prisutni su mogli premijerno vidjeti video, upravo odobren od Ministarstva, o važnosti i mogućnosti udomiteljstva. Marina je ukratko podijelila svjedočanstvo o tome kako to izgleda biti majka i udomiteljica te potaknula prisutne da se što više kršćanskih obitelji uključi u udomiteljstvo i dijeli ljubav koju smo dobili od Boga. Sandra Sharp iz Zagreba predstavila je evangelizacijski program za žene „Raširiti krila“ te potaknula sve prisutne da se slobodno jave i priključe tom programu putem kojeg veliki broj žena čuje radosnu vijest. Evelin Horvat podijelila je svoje iskustvo o započinjanju Doručka za žene u Čakovcu i popratnim događanjima.

Uz zaključne obavijesti, pjesme i skupljanje dragovoljnog priloga, završen je prijepodnevni dio, a druženje se nastavilo uz ručak u restoranu Pastoralnog centra.

Službe žena na raznim područjima

U poslijepodnevnom bogoslužju Sandra Bićanić podsjetila je na sve što smo čuli prije podne te predstavila program koji slijedi: lepezu doprinosa o službama žena na svim područjima od medija, do kampova i rada u školi i sa studentima. Prva je govorila Lidija Edelinski predstavivši radio emisiju koja svojim sadržajem želi donijeti nadu ženama, dostupnu preko dviju radijskih stanica i live streaminga. „Dodatavno se zvao Projekt Hana – to je globalni projekt i osim radio službe, radi i na projektima i službama specifičnima za određene zemlje“, rekla je Lidija. O tome kako je to radoiti u školi, odakle joj snaga i kako kroz svoj rad kao učiteljica učenicima i suradnicima pokazivati Božju ljubav, govorila je mlada nastavnica fizike i tehničkog Violeta Kardoš iz Ladićevaca. Marta Mesaric predstavila je tinejdžerski kamp na Činti. Vanja Bule predstavila je projekt „Supernjiga“ koji želi biblijske priče crtanim filmom približiti većoj publici i približiti Krista djeци. Slijedio je izvještaj Mateje Magdalenić o radu sa studentima u Hrvatskoj preko STEP-a. Mateja je podijelila i autorsku pjesmu „Gospodar vremena“, prikladnu uz temu konferencije. Još je jedna mlada žena,

Ksenija Magda

Marina Hoblaj

Ana Havaši iz Pušćina, govorila o svom radu na tinejdžerskim kampovima i o svojim počecima rada u službi dok je još bila dijete. Daliborka Uenk iz Karlovca predstavila je službu djeci u radu s lutkama. Posljednja u tom šarolikom bloku bila je Rahela Grozdanov koja je predstavila službu putem pjesme, u nekoliko projekata kao što su: *Worship vision team Croatia*, koji ima cilj da sve crkve u Hrvatskoj imaju iste prijevode pjesama, *Vjenčana pjesma*, služba i donošenje evanđelja tijekom pjevanja na vjenčanjima, te jedan projekt o službi pjesmom najmlađima koji je tek u začetku.

Izlaganje Ksenije Magda

Melanija Ružićka, prethodna predsjednica i članica sadašnjeg odbora ŽR, govorila je o osobama koje su na nju utje-

cale tijekom života, poticale je na službu i ohrabrivale je te je najavila posljednju gošću govornicu, predsjednicu Ženskog odjela pri Svjetskom baptističkom savezu (BWA WD), Kseniju Magda. Ksenija se okrenula budućnosti. „Oko svih žena koje su se danas predstavile, nikada to nije samo jedna žena u jednom projektu ili ideji, već grupe oko njih. Mala grupa žena, veliki utjecaj. Sve počinje jednim malim korakom i jednom ženom. Bog za budućnost treba žene zato što su one uvijek jednom nogom u budućnosti, jer sa sobom uvijek vode sljedeću generaciju,“ rekla je Ksenija. „Žene poput Ester Knežević, Hilde Blažek, Marije Andriček i Ruth Lehotsky bile su žene koje su primjer, ali i koje su otvarale prostor za druge. Kada nađete čovjeka koji ima Duha Božjeg

u sebi, onda se stvari mijenjuju.“ Ksenija je govorila o Duhu Božjem koji se nalazi u ženama koje služe i koje mijenjaju svijet te omogućuje da ustanemo i iskoraknemo, kao što kaže i u Izajiji 60,1. Viziju za budućnost ženskog rada u Hrvatskoj Ksenija je pronašla malo dalje: „Zvat će ih Hrastovima pravde, Nasadom Jahvinim.“ „Cijelo sutra, budućnost, odiše tim pozivom vama, koje ste mlade, jer on ima budućnost za vas i ne želi da budete jadne, skupljene u kutu. Želi da budete jake i narastete u Hrastove pravde“, uputila je Ksenija poziv mlađim sestrama, a zatim pozvala sve one mlađe sestre i sve koje su izlagale na konferenciji naprijed te se molila molitva poslanja za sve sestre, budućnost našeg i rada za Božje kraljevstvo na zemlji.

Uz riječi zahvale svima koji su na bilo koji način sudjelovali, Vesna Brezović je podijelila i darove govornicama, a cijela je konferencija završila doprinosom karlovačkog tima te zajedničkom pjesmom „Vječna je njegova ljubav“.

Odbor Ženskog rada pri SBC u RH želi zahvaliti svima koji su na bilo koji način sudjelovali u organizaciji i izvedbi ove konferencije. Vjerujemo da su svi prisutni mogli osjetiti radost i blagoslov tog susreta te dobiti nadu i ohrabrenje za sutra koje nas očekuje. •S. Tomin/IBA/GC

Bog sigurno vodi svoj narod

Šesti 'Dani s Biblijom' održani u Crikvenici

U "Life centru" (WBB kući) u Crikvenici održan je 24. travnja šesti susret "Dani s Biblijom" uz sedamdesetak prisutnih. Predavačica je bila sestra Karin Rudies iz Njemačke. I ove je godine Virtemberški Kristov savez iz Njemačke sudjelovao u sufinanciranju ovog seminara pa je to za sudionike bila idealna prilika za nezaboravne dane zajedništva u proučavanju Biblije, ali i zajedništva s braćom i sestrama

iz hrvatskih i austrijskih zajednica.

Sestra Karin vrlo je temeljito izlagala i tumačila 13 – 38 poglavlje iz Knjige Izlaska. Tema je bila: "Sigurno vođeni (u životnim krizama, u krizama vjere, na zaobilaznim putevima, kad se smjer krećanja mijenja, kroz Crveno more, kroz žedne dionice, do Božjeg brda)." Prisutni su bili potaknuti promisliti o Božjoj svetosti i vjernosti, njegovim

zakonima te veličini i važnosti Isusove žrtve koja pokriva svaki grijeh i opravdava u Božjim očima svakog tko ga prizna za svog Spasitelja te može s punim pouzdanjem pristu-

pati u svako vrijeme prijestolju milosti.

Neobična nit spasenja koja se proteže od postanka svijeta sve do danas stalno nam je bila pred očima. Ohrabreni smo bili

Evangelije – Ohrabrujuća poruka o Spasitelju

Održana trinaesta misijska konferencija 'Ima nade'

Nakon što smo sišli s autoceste Zagreb-Rijeka i počeli se spuštati prema Crikvenici, u jednom nas je trenutku rampa zaustavila na, za nas Slavonice, čudnovatom željezničkom prijelazu. Ispred nas prošao je vlak za Zagreb, dok nas je s lijeve strane gurala planina i njezine oštре stijene. Međutim, zato se nadesno širio predivan pogled na more koje se stapalo s nebeskim plavetnilom. Čekati nismo trebali dugo, tako da smo se brzo spustili do magistrale koja nas je dovela do Crikvenice.

Ovogodišnja, trinaesta misijska konferencija *'Ima nade'*, održana od 16. do 18. veljače, bila je malo neuobičajena po tome što se, iz svoga dugogodišnjeg „gnijezda“ u negdašnjem Life Centru, proširila i na hotel Omorika. Unatoč tome što se konferencija održala na dvije lokacije, zbog dobre organizacije sve se odvijalo po planu i programu. Većina obitelji s djecom odsjela je u Life Centru, gdje su sestre iz

Tristotinjak posjetitelja na konferenciji

organizacije CEF čuvale i animirale djecu kako bi roditelji mogli uživati u programu. Program se održavao u hotelu Omorika.

Na konferenciji je nazočilo tristotinjak ljudi iz Hrvatske, također iz naših susjednih zemalja, Srbije, Bosne, Makedonije, ali i iz Austrije i Njemačke. Posebno nas je obradovalo što je na konferenciji bilo puno onih koji su došli prvi put.

Glavni govornik ovogodišnje konferencije bio je brat (kako voli da ga ljudi oslovjavaju) Paul Washer, predsjednik misijskog udruženja *HeartCry Missionary Society*, koji je deset godina služio kao misionar u Peruu.

Brat Paul propovijedao je iz Pavlove poslanice Rimljanima, iz prvog i trećeg poglavlja. Cijelo vrijeme konferencije vraćao nas je na evangelije, koje nije samo poruka koja ljude spašava od osude grijeha, nego i poruka koja stoji kao temelj posvećenja, odnosno izbavljenja od sile grijeha u svakodnevnom životu. To je ohrabrujuća poruka o Spasitelju koji posreduje za nas s desne Bogu – i nikada se ne umara!

Cijeli svijet postoji u dvije sfere: u sferi Adama i u sferi Krista. Spasenje je jedino moguće u jedinstvu s Kristom. Upravo su zato kršćani pozvani pridružiti se Bogu u njegovoj misiji i pozivanju ljudskih duša (a ništa na svijetu nije dragocjenije od ljudske duše!) da se pouzdaju u Spasitelja i pokaju se za svoje grijehe. Evangelije je sila Božja, jer Bog spašava ljude od osude i sile grijeha po propovijedanju evanđelja i djelovanjem Ducha Svetoga. U svojih pet propovi-

sponajom i podsjećanjem da Bog sigurno vodi svoj narod i dovest će ga do cilja. Naše je da mu budemo vjerni i poslušni, jer je on isti taj svemogući Bog Stvoritelj i Spasitelj, njegova se riječ obistinjuje u pravo vrijeme i na pravi način; i u našem životu, u našoj generaciji, on je taj isti suvereni Gospod.

Svako jutro prije obveznog programa bio je kraći molitveni susret, a navečer je bilo prilike za svjedočanstva o tome kako Gospodin djeluje u nama i po nama u našem vremenu i u našim okolnostima. Pjesme su se orile još dugo nakon večere u neobaveznom druženju starih i novih prijatelja.

Riječu, prije Gospodnje večere, poslužio je Erwin Illi,

svojevremeno odgovorna osoba za finansije Virtenberškog bratskog saveza, voditelj matične kuće u Friolzheimu, a sada propovjednik u mirovini. Ozbiljno ali vrlo srdačno, opomenuo je prisutne da je nužno predati svoj život Gospodinu, dozvoliti mu da nas mijenja i da nas priprema.

Slavje Večere Gospodnje predvodio je Peter Mayer, vjerna u službi sviranja bila je Malyn Šteković, Jovan Šućura brinuo je o tehnicu, a Vesna Jekić prevodila je predavanja.

Nakon dana provedenih u toplog i srdačnom zajedništvu, razišli smo se ohrabreni znaјući da se prepustamo vodstvu Gospodina znajući da je to jedino pravo, najbolje i najsigurnije vodstvo. • E. Turinski/IBA/GC

Paul Washer

jedi brat Washer naravno je rekao još puno toga, a njegove poruke bit će dostupne na www.imanade.hr.

Osim što smo slušali propovijedi i uživali u zajedništvu s onima koji ljube Krista, štovali smo Boga pjesmama i molitvama, a čuli smo i svjedočanstva iz različitih gradova i službi. U jutarnjim razmišljanjima vodili su nas braća Miloš Komarnović i Branko Banić, a predstavljene su i misijske službe *Svaki dom, Kršćanski mediji, Biblija365, City to City te Nova inicijativa*.

Sve je to nekako prebrzo prošlo, ali ipak smo se svojim domovima uputili zadovoljni. Pred nama je još punih godinu dana do sljedeće konferencije. Međutim, tih godinu dana neće biti ni približno nalik na čekanje vlaka da prođe kako bismo mogli nastaviti prema našem cilju. Naprotiv, konferencija *'Ima Nade'* više je nalik na nekaku benzinsku crpu, na kojoj natočimo pun rezervoar ohrabrenja i reorientacije i onda nastavimo svoje putovanje „sve do kraja zemlje“ (Djela 1,8), zaključuje svoke izvješće Miroslav Balint-Feudvarski, pastor BC Radosne vijesti, Nova Građiska. • IBA/GC

Strateške konzultacije za osnivanje i osnaživanje crkava

Okupljanje pastora i suradnika u Dugom Selu

U suorganizaciji Lausannskog odbora i njegove mreže osnivanja crkava (*Lausanne Church Planting Network*) te Protestanskog evanđeoskog vijeća održane su 14. siječnja u Dugom Selu strateške konzultacije za osnivanje i osnaživanje crkava u Hrvatskoj.

Konzultacijama su prisustvovali pastori i suradnici evanđeoskih crkava u Hrvatskoj kako bi zajedno učili, planirali, molili i razgovarali o tome kako evanđeosko svjedočanstvo učiniti prisutnim i u onim djelovima Hrvatske gdje ono još nije zaživjelo. Kon-

zultacije su posljedica već do sad održanih susreta: prvoga u svibnju prošle godine u BC Zagreb-Dubrava i, nakon njega, još pet regionalnih konzultacija upriličenih diljem Hrvatske. Inicijatori i vrijedni organizatori ovih događanja bili su Stephen Bell i Emanoel Santos.

Skup je pozdravio Giorgio Grlić, predsjednik PEV-a, a tijekom trodnevnih konzultacija govorili su Ron Anderson ispred Lausannskog odbora, Seth Vano iz Španjolske te Oivind Augland iz Norveške. Posebno je bio inspirativan Oivind koji je predstavio M4 ini-

cijativu osnivanja novih crkava. Opširnije o tome na web stranicama M4 Europe. Nadahnuto je propovijedao pastor BC Slavonski Brod Darko Mikulić, koji je i sam bio pionir u osnivanju tamošnje baptističke crkve.

Inicijative udruga

Predstavljene su i inicijative prenošenja evanđelja putem udruga: Karmen Horvat govorila je o *Child Evangelism Fellowship* i evangeliziranju romske djece, Stephen Bell o *European Christian Mission* i suradnji s misionarima iz Brazila i Ukrajine. Ratko

Medan predstavio je mobilnu aplikaciju "Biblijia 365" koja će tijekom veljače biti prikazana u crkvama, Dražen Glavaš govorio je o *Euquip* i *GLS seminarima za obuku vođa*, Damir Strbad o djelovanju *Gideonita* u Hrvatskoj, Domagoj Malović o udruzi *Fokus*. Kraća izlaganja održali su i Tim Berry iz *International Mission Boarda* te Jerry Law iz *Intentional Strategies for Transformation*.

Unatoč zgušnutom cjelodnevnom programu, konzultacije su bile prigoda za razgovor i upoznavanje ljudi iz raznih crkvenih pozadina, ali koji svi imaju isti cilj: "Doseći Hrvatsku za Krista zajedno." Goste govornike prevodili su Darko Mikulić i David Kovacević, a slavljenje je animirao Filip Horvat. • IBA/GC

Stručni skup vjeroučitelja u Crikvenici

"Učitelju, daj nam više vjere!"

Stručni skup za vjeroučitelje baptističkog i evanđeosko pentekostnog vjeroučitelja održao se 24. – 26. veljače u Crikvenici uz sudjelovanje šezdesetak sudionika. Tema je skupa bila „Učitelju, daj nam više vjere!“ – reformacijsko načelo *sola fidei* u praktičnom kršćanskom životu.

Stručna predavanja

Skupu se ukratko obratio prof. Tomislav Tomasić, viši savjetnik iz Agencije za odgoj i obrazovanje, potaknuvši prisutne na rast u vjeri i svakodnevno

divljenje i čuđenje Onomu koji nas nadilazi.

U predavanju "Opravdanje po vjeri u svjetlu reformacije" mr. sc. Danijel Časni sažeto je prikazao povijesne okolnosti, ističući doprinos važnih osoba koje su svojom potragom za živom vjerom doprinijele reformaciju crkve.

Mr. sc. Svetlana Mraz obradila je na vrlo zanimljiv, jednostavan pa čak i duhovit način dvije teme, "Vjera koja se razvija" i "Vjera koja se prenosi". Prisutni su mogli pronaći odgovore na svoja pitanja i dileme

vezano uz osobni razvoj i rast u vjeri. Isto tako, ne manje važno, predavanja su dala smjernice kako bolje razumjeti faze razvoja vjere kod vjeroučenika te kako im omogućiti ozračje koje će biti poticajno i svrhopito.

Vjeroučitelj i pastor Timothy I. Špičak u svom je predavanju "Božja riječ za rast u vjeri" postavio naglasak na važnost proučavanja Biblije, odnosno upoznavanja Boga, temelja i sadržaja naše vjere. Vjera je dar Božji koji nadilazi naše ljudsko logično razumijevanje, ali istovremeno zahtijeva našu

odluku i predanje kao nužan preduvjet dobivanja tog dara i njegova rasta.

Zajedničko bogoslužje

Nedjeljno su bogoslužje na kreativan način osmisili

Uvod u dušobrižništvo

Započeo program 'Pomoć pomagačima'

Započeo je jednogodišnji program „Pomoć pomagačima“ prvim uvodnim predavanjem mr. Sandra Belića pod nazivom „Uvod u dušobrižništvo“, održanim 13. svibnja u prostoru BC Zagreb.

Ravnatelj humanitarne organizacije Croatian Baptist Aid pastor Toma Magda predstavio je plan i program sljedećim riječima: *Program "Pomoć pomagačima" namijenjen je ljudima u službi, onima koji su "opterećeni", koji su izgorjeli, koji pomažu drugima u teškim životnim situacijama, a sve to s ciljem da stvorimo mjesto gdje će se oni moći odmoriti duhovno i fizički, ali i raditi na sebi, dobiti stručno obrazovanje kako bi mogli kvalitetno pomagati drugima. Program uključuje crkvene vođe, pastore, savjetnike, voditelje ženskog rada te voditelje rada s djecom i mladima, kršćanske stručnjake na područjima medicine, socijalnog, legalnog i obrazovnog rada, volontere koji rade u nevladinim udrugama i organizacijama, humanitarnim organizacijama, bolnicama, raznim grupama podrške žrtvama prirodnih katastrofa, zlostavljanja, pacijentima s neizlječivim bolestima, itd. Ovaj program*

okuplja ljudе iz različitih crkvenih denominacija i pozadina, ali i ljudе iz različitih južnoeuropskih zemalјa, što ga čini jedinstvenim projektom u ovom dijelu Europe.

Program „Pomoć pomagačima“ bit će dostupan svim ljudima koji su u pomagačkim zanimanjima. Seminari i edukacije održavat će se u zemljama Ju-gistočne Europe, a središnji događaj bit će ljetni trening kamp na otoku Ugljanu.

Oni koji osjećaju potrebu za programom ovakve vrste i žele znati kako se uključiti, mogu se javiti na email: info@cbaid.org

O predavaču: Mr. Sandro Belić je gestalt terapeut i sistemski coach. Edukaciju je završio iz gestalt savjetovanja na

IGW-u, Institutu za integrativnu gestalt terapiju, Würzburg. Edukaciju iz sistemskog gestalt coachinga završio također na IGW-u. Magistrirao teologiju na fakultetu „Matija Vlačić Ilirik“ u Zagrebu. Također je ugledni član Društva Gestalt i integrativnih psihoterapeuta Hrvatske. Član je EMCC-a, European Mentoring & Coaching Council.

Radi s parovima i pojedinicima koji imaju emocionalnih, komunikacijskih i seksualnih poteškoća i izazova. U svome svakodnevnom radu pomaže klijentima da izađu iz „slijepih ulica“ te da osvijeste i nauče kako da oslonce u okolini zamijene osloncem u sebi.

Njegovi su klijenti osobe

koje žele raditi na svom osobnom razvoju, osobe koje su zapale u tzv. „slijepim ulicama“ u svom životu i ne znaju kako dalje, osobe koje imaju problema s osobnim i tuđim granicama (bilo da njima drugi prelaze granice ili oni drugima), osobe koje imaju problema u odnosima s bliskim ljudima, tužne i depresivne osobe te one koje ne znaju kako se riješiti straha koji ih sputava u življenu života u punini i još mnogi druge. Svoj rad temelji na gestalt principima o čemu više možete čuti na njegovim predavanjima. (Gestalt psihoterapijski pristup razvili su u pedesetim godinama dvadesetog stoljeća psihijatar Frederick Perls i njegova žena Laura. Riječ je o teoriji i metodici izazovnog pristupa proučavanju ljudske osobnosti, uz kreativni terapijski rad koji omogućuje ponovnu uspostavu cjelovitosti i integriteta osobe.)

Povremeno sa svojom suprugom mr. Natašom Barolin Belić, koja je također certificirana gestalt psihoterapeutkinja (ECP, EAGT), certificirana seksualna terapeutkinja i savjetovateljica za partnerske odnose, održava radionice o partnerskim odnosima. • IBA/GC

i predvodili Arna i Robert Bogešić, dok je tim za proslavljanje bio sastavljen od vjeroučitelja iz različitih crkava. Završnu poruku na temu „Učitelju, daj nam više vjere“ prenio je pastor Ti-

mothy I. Špičak, temeljeći se na tekstu iz Lk 17,6. Veoma je jasno izazvao prisutne da promišljaju o vlastitom hodu s Bogom, da prepoznaju u svom životu one trenutke kad je vjera bila mala po-

put zrna goruščinog, ali ju je Gospodin vidiо i po njoj moćno djelovao. Pri tome je naglasio da *svaki put kada damo prostora u svom životu Gospodinu, On nas mijenja i naša vjera raste.*

Posebnost ovog skupa bila je u izmjeni iskustava i svjedočanstava vjere u našim svakodnevnim životima, nas »običnih, malih« ljudi. U radionicama, malim skupinama, večernjem susretu u subotu, nglasak je bio na dijeljenju vlastitih doživljaja u hodу s Gospodinom. Bili smo duboko ganuti spoznajom da je Bog jednako velik u našim životima kao i u životu davnih biblijskih heroja; svjesni da smo okruženi oblačkom svjedoka – onih u čijim se životima nekoć očitovala Božja sila i onih koji danas hodaju tu pored nas dajući se Gospodinu u službu, osluškujući njegov glas, svjedočeći o njegovim velikim divnim djelima. • E. Turinski/IBA/GC

Jedan od molitvenih skupova tijekom Molitvenog tjedna u Rijeci

Molitveni tjedan u baptističkim crkvama u Hrvatskoj

Sola Scriptura – pohvala Riječi Božjoj

Vjernici baptističkih crkava diljem Hrvatske posvetili su prvi tjedan u novoj godini zajedničkoj molitvi pod geslom: "Tvoja je riječ nozi mojoj svjetiljka." Donosimo izvješće iz BC Karlovac koje je poslala Ranka Paić:

Molitveni tjedan u BC Karlovac

Vjernici karlovačke Baptističke crkve sastajali su se svaki dan u proučavanju Riječi i molitvi. Proučavali smo 119. psalm čitajući i promišljajući nad mislima iz propovijedi pastora Timo-

teja Špičaka. Redak po redak, ulomak po ulomak, svakog smo se dana i mi sami približavali Bogu, pobjeđujući zlo koje više ne vlada našim životima. Bog nam je otvorio oči da uživamo u divotama njegova Zakra.

Pastor Ladislav Ružička istaknuo je da u 119. psalmu pronalazimo srž Božjeg kartera, njegove snage i obećanja, rješenje svake naše situacije, uzrok, tijek i posljedicu te rezultat našeg odnosa s Bogom. U konačnici i vječnost u njegovoj istini. "Riječ njegova vrhunac je naših spoznaja, putokaz

i svjetlost nozi našoj na putu slavne vječnosti s njim. Grijeh kao posljedica našeg neposluga ostaje bez snage u našim životima, jer smo grijehu umrli prihvativši Isusa u svoj život, postajući novim stvorenjima," ohrabrio je pastor Ružička okupljene vjernike.

I pored polarne hladnoće, srca su nam gorjela njegovom ljubavlju, a u zaključnoj molitvi još smo jednom proslavljali Boga zbog njegove Riječi. Pjesmama predanja našem divnom Stvoritelju završio je još jedan molitveni tjedan, iako

ostaje žal za svakodnevnim druženjem u „gornjoj sobi“ punoj ljubavi i milosti Božje.

Molitveni tjedan 2017. bio je prvi zajednički projekt hrvatskih baptističkih crkava u ovoj godini. Održan je od 2. do 8. siječnja, s temom *Sola Scriptura – pohvala Riječi Božjoj*. Program je pripremio pastor Timothy-lvan Špičak na temelju 119. psalma.

Pomoć za BC Koprivnica

Također je nastavljeno s praksom da se tijekom molitvenog tjedna vjernici međusobno podrže i materijalno. Ove su godine prikupljana sredstva za BC Koprivnica, kao pomoć za kupovinu prostora za novi bogoslužni prostor.

Baptistička crkva u Koprivnici registrirana je 2003., a rad su još 1999. započeli Nathanael Špičak i supruga Elizabet. Od godine 2000. održavaju se redovita bogoslužja, a prvo je krštenje bilo 2002. Danas se u crkvi okuplja stotinjak osoba, od kojih je četrdesetak krštenih vjernika. Crkva postavlja velik naglasak na štovanje, učeništvo i evangelizaciju. Tijesno surađuje s misijskom organizacijom *Every Home for Christ* kao i s lokalnim baptističkim crkvama. Dobra je suradnja i s crkvama iz Sjeverne Irske. Pastori su crkve Nathanael Špičak i Kornel Crnković. Crkva je u potrebi za većim prostorom te je odlučila krenuti u projekt kupnje zemljišta i izgradnje bogoslužnog prostora. Do sada su bogoslužja održavana u iznajmljenim prostorima, uz velike troškove zakupa. • IBA/GC

Riječke evangelizacijske večeri na botelu 'Marina'

Javni iskorak riječkih e-crkava

U organizaciji riječkih evanđeoskih crkava (e-crkava) i u suradnji s međunarodnom misijskom organizacijom Luisa Palaua u Rijeci su 7. – 8. ožujka održana dva evangelizacijska dana.

Evangelizacijske su večeri održane na botelu Marina

vezanom u riječkoj luci. Prvog je dana najprije održan susret žena, a zatim susret mlađih o organizaciji Ri-Stream. Drugi je dan bio predviđen za susret bračnih parova. Uz to su oba dana gosti posjetili i riječko romsko naselje gdje su se susreli

sa stanovnicima naselja i posvjedočili im vjeru u Isusa Krista.

Susreti su održani u opuštenoj atmosferi uz večeru i glazbu. Uključio se veći broj vjernika svih triju crkava i svatko je dao svoj doprinos. Ključna je ideja bila

U Zagrebu osnovana prva iranska baptistička zajednica

Potpore BC Malešnica iranskim tražiteljima azila i vjerskih sloboda

Pod okriljem Baptističke crkve Malešnica u Zagrebu i pastora Mihala Kreka, u Zagrebu je početkom ožujka osnovana prva Iranska baptistička zajednica HAMGAM, odnosno prva iranska slobodna kršćanska zajednica u Hrvatskoj sa skupinom od 30 vjernika i prijatelja kršćanske vjere.

Iranska kršćanska zajednica u Zagrebu okuplja iranske izbjeglice, tražitelje međunarodne zaštite u Republici Hrvatskoj, koji su u Hrvatsku pristigli poradi ozbiljne ugroze vjerskih sloboda, a time i ugroze njihovih života. Riječ je o izbjeglicama koji su svojim vlastitim izborom napustili islam i prihvatali kršćanstvo. Dio izbjeglica učinio je to još u Iranu, a neki među njima prihvatali su kršćanstvo u danima izbjeglištva.

Premda je Iran potpisnik Opće deklaracije Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima, koja u 18. članku obvezuje zemlje potpisnice na jamčenje slobode "mišljenja, savjesti i vjere" te "slobodu da se mijenja vjera i uvjerenje", nasuprotno tvrdnjama iranskih vlasti da je u Iranu vjerska sloboda zamjena svim građanima, napuštanje islama i prihvatanje kršćanske vjere kažnjava se vjerskim, društvenim i obiteljskim

žigosanjem te progonom, teškim zatvorskim kaznama i nerijetko smrtnom kaznom. Ove činjenice potvrđuju sve vjerodostojne međunarodne agencije koje se bave zaštitom ljudskih prava i vjerskih sloboda.

Pastor Mihal Kreko, čija je Baptistička crkva pružila duhovno utočište skupini iranskih izbjeglica, izjavio je da "što se Ustava Republike Hrvatske i hrvatskih zakona tiče, po prepoznavanju i uživanju ljudskih prava i religijskih sloboda Hrvatska se nalazi na samom vrhu demokratskih država Europe i svijeta. Kao takva, Hrvatska ima obvezu prema međunarodnoj zajednici i UN-u prihvatići tražitelje međunarodne zaštite čije su slobode i životi ugrožene zbog ozbiljnih narušavanja

vjerskih sloboda u matičnim zemljama tražitelja zaštite."

Pastor Kreko dodao je: "Moja crkvena zajednica podupire pravo svih izbjeglica koji u ovome trenutku traže zaštitu u Hrvatskoj zbog ratnih stradanja na Bliskom istoku bez obzira na njihovu vjersku pripadnost tražitelja azila, no u ovome trenutku posebno nam je na srcu sudbina izbjeglica iz Irana koji su izrazom svoga slobodnog izbora prihvatali kršćanstvo, budući da prepoznajemo u kakvu će pogibelj biti baćeni u slučaju nerazumijevanja hrvatskih vlasti prema njihovu potraživanju da im se odobri trajni ostanak u Republici Hrvatskoj."

Baptistička crkva Malešnica i njezini vjernici uz duhovnu skrb pružaju kvalitetnu

općeljudsku i integracijsku pomoć izbjeglicama koja uključuje pravnu pomoć, seminare za učenje hrvatskog jezika i hrvatske kulture te materijalnu pomoć. Domovi vjernika Baptističke crkve Malešnica također su otvoreni potrebama izbjeglica, u kojima susreću toliko im potrebitu ljudsku toplinu i prijateljstvo. Humanitarnom i duhovnom djelovanju Baptističke crkve Malešnica spram izbjeglicama u Hrvatskoj širu, nesebičnu, potporu daje i hrvatska Baptistička humanitarna organizacija CBA – Croatian Baptist Aid.

Dušobrižničkom zbrinjavanju iranske kršćanske zajednice u Zagrebu, pastoru Mihalu Kreki pomaže i pastor Iranske evanđeoske crkve u Beču Reza Ansarei. Iranske slobodne kršćanske zajednice HAMGAM u Europi udružene su Europski savez HAMGAM koji broje oko 200 crkvenih zajednica. Većina članova iranske kršćanske zajednice HAMGAM u Zagrebu u ovome trenutku očekuju rezultate Ministarstva unutarnjih poslova o statusu njihova ostanka u Hrvatskoj, a žive u centru za privremeni prihvat izbjeglica u hotelu Porin u Zagrebu. •T. Kukolja/IBA/GC

pozvati prijatelje i na taj način ljudima za koje molimo i s kojima prijateljujemo dati priliku da čuju navještaj evanđelja.

Evangelizacijske su večeri bile poticaj e-crkvama Rijeke da iskorače u javni prostor te ohrabrenje zbog dobro odziva prijatelja, kao i putokaz primjenjivog modela evangelizacije. Zato see kao nastavak priprema održavanje Alfa tečaja u trajanju od 14 tjedana. •IBA/GC

Obilježavanje Svjetske molitvene osmine

Ekumenski molitveni susreti

U molitvenim skupovima i popratnim događanjima tijekom Svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana, koja se održava od 18. do 25.siječnja, sudjelovali su i vjernici iz baptističkih crka-

va u Zagrebu, Rijeci i Osijeku.

Ovogodišnja okupljanja održavala su se pod geslom „Pomirenje – Ljubav nas Kristova obuzima“ (2 Kor 5, 14-20). •GC

Svečano uskršnje bogoslužje evanđeoskih crkava grada Rijeke

Kristovo uskrsnuće – jamstvo novoga Božjeg poretku

U Pastoralnom centru „Riječ i život“ u Rijeci, održano je 16. travnja svečano bogoslužje vjernika evanđeoskih crkava („e-crkava“) grada Rijeke, okupljenih s istim ciljem – proslaviti Isusa Krista, Uskrslog.

Slavljenje je predvodio *Ri stream bend*, a zbor BC Riječka razgalio je srca prisutnih. Dječji zbor dao je svoj doprinos s dvije pjesme. Riječju je poslužio pastor Grlj, a Večeru Gospodnju predvodio je pastor Špoljarić iz Evanđeosko pentekostne crkve. Starješina Kri-

stove crkve Đuro Pejkanović zaključio je bogoslužje prigodom riječju i molitvom.

Cijelo bogoslužje, zajedno s propovijedi, potaknuto je prisutne da se raduju Uskrsom te

da obnove svoju vjeru i pouzdanje u Isusa koji je nevidljivo prisutan i danas u svojoj Crkvi. Također ih je potaknulo da svoju vjeru svjedoče životom, riječima i djelima gdje god bili.

Da zaključim riječima pastora Grlja: *Budući da ima uskrsnuća, ne ostajemo u starome čovjeku, u smrti, tj. 'u grijesima', kako reče apostol, već po vjeri, već sada možemo živjeti barem dio stvarnosti novoga Božjega stvorenja, klanjajući se jednome Bogu, u skladnim odnosima sa svojom okolinom, oslobođeni straha od smrti. To nam je podarila Kristova smrt na križu, ali posebice uskrsnuće. Kristovo je uskrsnuće jamstvo da Božji novi poredak, novo stvorenje nije tek nejasna čežnja svakog ljudskog bića, već stvarnost koje su Krist i oni koji su njegovi već dionici.* ●

E. Turinski/IBA/GC

Rad s djecom u BC Zagreb

Stvaraonica

U posljednjih godinu dana rad s djecom u BC Zagreb obogaćen je novim sadržajem koji nije vezan za nastavu vjeronauka. **Stvaraonica** je program koji okuplja djecu osnovnoškolske dobi (6 – 15 godina) sa svrhom da se putem različitih aktivnosti potakne druženje i bolje povezivanje djece u crkvi te služenje

ostatku crkve sudjelovanjem na bogoslužjima.

Cijeli je projekt započeo početkom ljetnih praznika kada djeca u crkvi nemaju sadržaje prilagođene njihovim potrebama i dobi. U početku je to bila *Pjevaonica* jer smo za vrijeme propovijedi, u posebnom prostoru, s djecom uglavnom pjevali i svirali. Tako su cijelog

ljeta djeca imala mogućnost sudjelovati i glazbeno se izražavati, što je i predstavljeno na posljednjem ljetnom zajedničkom bogoslužju.

Početkom školske godine nastavili smo se družiti svake druge subote i obogatili smo program igrokazima, kreativnim radionicama, igrama, druženjem te i dalje glazbenim stvaralaštвom. Sudjelovali smo svojim prilogom na bogoslužju povodom Dana zahvalnosti, a za Badnjak smo osmisli i organizirali posebno bogoslužje za djecu. Djeca su imala mogućnost pokazati svoj veliki potencijal putem glume,

sviranja i pjevanja te izradom svih potrebnih rekvizita i ukraša. Ovaj je program bio veoma posjećen, a posebno smo sretni što je bilo puno naših prijatelja koji inače ne dolaze u našu crkvu. Na božićnom bogoslužju ponovili smo maleni dio svega pripremljenog.

Nakon zimskih praznika, u veljači smo nastavili s radom *Stvaraonice*, ovaj put obogaćeni djecom iz različitih protestantskih crkava iz Zagreba tako da smo došli do broja od tridesetero djece. Tri smo mjeseca pripremali glazbeno-scenski igrokaz „Jerihonske zidine“ u kojem smo objasnili što su nekad jerihonske zidine značile za Izraelce, a s kojim se „jerihonskim zidinama“ borimo mi danas te kojim nas je „oružjem“ Bog opremio kako bismo bili hrabri i uspješni. U subotu 13. svibnja roditeljima, priateljima i svim dragim gostima predstavili smo svoje viđenje jerihonskih zidna. Kompletan program izvela su djeca (pjevanje, sviranje, koreografije, izrada rekvizita za scenografiju) uz pomoć nekoliko nas odraslih. Ono što posebno ističemo kao vrijednost **Stvaraonice** jest produbljivanje zajedništva među različitom djecom, ali i s Onim koji je i sam prvi i najbolji „Stvaratelj“. ● **T. Moguš/GC**

Kreativno druženje djeca u BC Zagreb

Predavanje u BC Sisak

O reformaciji i katoličanstvu

U prostorijama sisačke Baptističke crkve "Betel" održano je 25. veljače predavanje pod naslovom: "Dijalog - Rimokatoličanstvo / Reformacija nakon 500 godina". Uz nazočnost domaćina te vjernika iz baptističkih crkava Mošćenice i Petrinje predavanju su prisutstvovali i članovi Adventističke crkve Sisak, Evanđeosko pentekostne crkve Sisak te Kršćanskog centra "Riječ Života" kao

i nekolicina naših sugrađana i prijatelja.

Predavanje je na vrlo zanimljiv i dinamičan način, prožet osobnim svjedočanstvom, održao Pastor BC "Betanija" iz Čakovca mr. sc. Damir Pintarić tijekom četiri školska sata. Mnogo smo naučili o nastanku i teologiji Katoličke Crkve, a ponuđena procjena na temelju biblijske i protestantsko evanđeoske teologije iznesena je na način vjernosti činjenicama i

istinama Svetog pisma, ali u ljubavi i s poštovanjem. Budući da je to crkva sa najbrojnijim članstvom i vrlo raznolika po sastavu u predavanju je istaknut, među ostalim, i problem nominalnosti što će reći pripadanje bez vjerovanja. Predavanje je i započelo citatom patrija Ivana Androića, iz poruke s Hrvatskog katoličkog radija: "Na krštenje te donijela – tradicija. Na prvu pričest – razred. Na krizmu – dar od kuma. Na vjenčanje –

folklor ili začeto dijete. Na sprovodu – nosit će te drugi. Ne bi li barem jednom mogao pred Isusa doći sam?"

Nakon predavanja bilo je i zanimljivih pitanja na koja je pastor Pintarić spremno odgovarao. I na kraju svi su prisutni i dalje ostali sjediti, odajući dojam da bi mogli još dugo slušati o toj temi, što se rijetko događa nakon višesatnih predavanja. • M. Komanović/IBA/GC

Svečanost u BC Sisak

Krštenje četvero Iranaca

U nedjelju 15. siječnja vjernici iz baptističkih crkava u Sisku i Mošćenici nazočili su posebnom bogoslužju tijekom kojeg je održano krštenje četvero Iranaca.

Baptistička crkva iz Malešnice (BC Zagreb-Malešnica) na čelu s pastorem Mihalom Krekom već je neko vrijeme vrlo aktivno uključena u navještanje evanđelja među tražiteljima azila smještenih u Centru za tražitelje azila Porin. Taj je rad urođio plodom; održano je još jedno krštenje, nakon

onog ljetnog na Jarunu upriličenog 2. rujna 2016. Naime, posjet i rad pastora Kevinu iz Kanade – koji je podrijetlom iz

Irana, a inače oženjen Hrvaticom – rezultirao je obraćenjem i krštenjem tri mladića i jedne djevojke.

Budući da su pastori Malešnice i Siska dugogodišnji suradnici, odlučeno je da se ova služba krštenja obavi u sisačkoj BC "Betel". Uz snažnu glazbenu podršku grupe za slavljenje iz Mošćenice te nakon poruka iz Riječi koje su iznijeli braća Mihal i Tim, čin krštenja obavio je pastor Kevin. Prethodno su krštenici iznijeli svoja svjedočanstva.

Vrlo emotivan događaj popraćen suzama, snažno je djelovao na sve domaće vjernike koji će ga dugo pamtit. Molimo se da nova braća i sestra rastu u Gospodinu te da ih Bog vodi da mogu ostvariti jedan normalan život u novim okolnostima, zaključuje svoje izvješće pastor Miloš Komanović. • M. Komanović/IBA/GC

Karlovački vjernici u Pastoralnom centru u Rijeci

S četiri rijeke u posjetu Rijeci

Crkva iz „Grada koji teče“ bila je 23. travnja blagoslovljena posjetom braće i sestara iz crkve „Grada na četiri rijeke“. Ne samo da smo bili obogaćeni njihovim prisustvom, nego smo imali prigodu uživati u njihovim doprinosima.

Mladi iz Karlovca uveli su nas u slavljenje Boga pjesmom i molitvom. Potom smo čuli svjedočanstvo Danijela Japeca i što

je Bog učinio u njegovu životu i obitelji.

Porukom Riječi poslužio nam je pastor Ladislav Ružička koji je naglasio važnost propovijedanja Riječi: baš po Riječi Isus je, kao čovjek susreta, omogućio ljudima da susretnu živoga Boga. Lijepo je biti zajedno i slaviti Boga! Veliko hvala Karlovačani! • D. Dragaš Sečen/IBA/GC

Skupina mlađih u posjetu BC Split

Mjesečna druženja mlađih evanđeoskih kršćana

Neobična skupina mlađih iz unutrašnjosti Hrvatske uputila se krajem svibnja na osmatrano putovanje vlakom u

Split. Došli su iz Siska, Osijeka, Sirača, Varaždina, Rijeke i Zagreba. Bili su različitih dobnih skupina.

Naime, svaki se mjesec mlađi iz različitih splitskih evanđeoskih crkava nalaze na zajedničkom omladinskom

sastanku u cilju međusobnog upoznavanja i ohrabivanja. Ovaj je put to bilo posebno blagoslovljeno upravo zbog dolaska ove skupine mlađih. Svoje smo druženje započeli u subotu 27. svibnja, u prostorima kluba za mlade gdje su se nekoć okupljali vjernici splitske Baptističke crkve. Nakon nekoliko zabavnih igara za upoznavanje i opuštanje, Dario Berlančić nas je, zajedno s grupom koja nam je došla u posjet, poveo u slavljenju. Potom je s nama podijelio poruku o ocu vinogradaru i njegova dva sina. Bilo je zanimljivo slušati razmišljanja mlađih o toj temi. Druženje je potom do u kasne sate nastavljeno u obližnjem parku, uz igre, razgovor te dobru hranu i pjesmu. Sljedećeg jutra uputili smo se u Baptističku crkvu na bogoslužje gdje su naši dragi gosti poslužili pjesmom te time zaokružili cijelu priču.

Po dobroj, staroj tradiciji, njihov je boravak u Splitu zaključen neizbjegnom kavom na Rivi. Kao domaćini bili smo zaista blagoslovjeni i ohrabreni njihovim dolaskom i jako zahvalni na velikom doprinisu koji su dali našem druženju. • J. Kočić/IBA/GC

Sirčani u Novoj Gradiški

Mladi iz Sirača nastavljaju posjete crkvama

Mladi iz Sirača nastavili su sa svojim posjetima braći i sestrama po drugim crkvama. Ovaj je put cilj bila Baptistička crkva Nova Gradiška. U prekrasno nedjeljno jutro 9. travnja, na dan kada se sjećamo Kristova pobedonosnog ulaska u Jeruzalem, na putovanje je krenulo dvanaestoro mlađih koje su srdično ugostili braća i sestre na čelu s pastorom Miroslavom Balintom-Feudvarskim.

Mladi su poslužili pjesmama, recitacijom, svjedočanstvom, prezentiranjem svoga rada u BC "Sion", Sirač te porukom iz Božje riječi kroz koju je izlagao Ash Stannard. Biblijski stih-vodilja

bio je redak iz Psalma 23,4 "Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim, jer si ti sa mnom. Tvoj štap i palica tvoja utjeha su meni." Brat Ash govorio je o dolinama u našem životu te kako su one u Bibliji predstavljale

vrijeme nevolje i očaja. Moramo biti svjesni toga da su doline neizbjegne, nepredvidljive, stvarne, privremene i imaju svrhu u našim životima. U vremenima nevolja David nas ohrabruje da ne budemo obeshrabreni, nego

da se sjetimo da je Bog uvijek s nama te da se možemo osloniti na njegovu zaštitu i vodstvo. Svoje osobno iskustvo s Bogom okupljenima je posvjedočio omladinac Lucijan Šafar. Ohrabrujuće je slušati mlađe ljude o tome kako Bog djeluje u njihovim životima i kroz kakav put prolaze; gdje više ne vide izlaza iz svojih problema te u jednom trenutku stižu podno križa i prepustaju svoj život Kristu. Hvala Gospodinu za Lucijanovo iskustvo i njegovu želju da služi Bogu.

Nakon bogoslužja mlađi su proveli vrijeme u druženju s braćom i sestrami na zajedničkom ručku. • SIBA/IBA/GC

Revolucija u Beču

EBF konferencija za mlade kršćanske vode

Ne brinite, nije riječ o još jednom nemiru u Europi, već o EBF (European Baptist Federation) konferenciji koja se održala u Beču 22. - 25. ožujka za osobe koje rade s djecom i ili mladima.

Na konferenciji nas je bilo sedamdesetak iz dvadeset različitih zemalja. Delegati naše zemlje bili su Filip Grujić, ujedno i dopredsjednik Odbora za rad s djecom i mladima pri EBF-u, Darko Mikulić, Timotej Prohaska i Lea Sečen. Uz tehnički dio ove konferencije, kao što je odabir ljudi u izvršnom odboru, upoznavanje s proračunom i trenutnim projektima Odjela za rad s djecom i mladima, veći dio konferencije temeljio se na međusobnom upoznavanju, razmjeni iskustava, ali i osobnom duhovnom rastu putem održanih propovijedi i radionica. Težnja svake konferencije jest da se održava u lokalnoj crkvi, kako bi imali prilike upoznati se s lokalnom situacijom

Delegati iz Hrvatske

i načinom rada, što je i ovoga puta bio slučaj Budući da ova zajednica ulaže velike napore u rad s imigrantima i na njihovu uključenju u život zajednice, imali smo prigodu to doživjeti i na praktičan način. Tijekom čitave konferenciju imali smo slasne obroke koje su nam predstavili upravo imigranti. Uz to, održani su i kratki seminarji gdje su ljudi iz vodstva crkve

podrobnije objašnjavali čime se i na koji način bave.

Na početku konferencije, postavljeno nam je pitanje: "Što za nas, u našem kontekstu, uopće znači revolucija? Trebalia nam ona u našem radu, u našem pogledu na ljude oko nas, u evangeliziranju, u našim crkvama? Treba li nam revolucija u osobnom životu? Odgovora na ova pitanja bilo je mnogo,

no, ono što se moglo izvesti kao neki generalni zaključak jest da je izazov našeg milenija humaniziranje crkve. Što to znači? Često možemo čuti kako ljudi u teškim trenucima svojih života, u teškim borbama, nisu našli podršku ni u kršćanima, ni u crkvama. Kako je to moguće?! Crkve danas teže biti svete, no tu svetost često krivo razumijemo pa putem zaboravimo ljude oko nas. Svetost ne znači separaciju. Isus se nije odvojio od grješnika – znači li to da nije bio svet? Isus je središnja točka kojoj se trebamo vraćati i kojoj trebamo težiti.

Ova je konferencija bila za mene bila veliko ohrabrenje, jer me osvijestila u saznanju da nismo sami u svojim borbama te da naši problemi nisu najveći na svijetu. Postoje ljudi i u drugim zemljama koji se također bore i rade, no utješno je da svi imamo jednog Krista s kojim radimo za ljude oko nas. Hajdemo u ovaj svijet, budimo ljudi koji će voljeti ljude! • L. Sečen/IBA/GC

Tradicionalni sirački novogodišnji turnir

Ivan Sigeti ponovno pobjednik

U organizaciji mladih iz Sirača održan je 14. siječnja, već jeda-naesti put, tradicionalni turnir u stolnom tenisu na kojem su se osim mladih iz Sirača okupili gosti iz Daruvara, Pakracu, Lipiku, Zagreba i Čakovca.

Cilj je ovog sportskog druženja okupljanje mladih, stvaranje novih poznanstava i okupljanje oko Božje riječi koju će neki imati prigodu čuti ove godine možda samo na ovom turniru. Ash Stannard govorio je o nadi i pobjedi: *Neki se nadaju pobjedi, neki četvrtfinalu, a neki polufinalu. Ali svi imamo jednu veću nadu, a to je nuda*

u Isusa koji je pobjedio grijehe.

Grijeh nas sprječava biti u odno-

jehe na križ, te da potom uskrsne i pobjadi grijeh. Na turniru je samo jedan pobjednik, no u životu svi možemo biti pobjednici ako svoj život predamo Isusu i uvijek mu vjerujemo.

Turnir je potrajal dvanaest sati, a sudjelovalo je dvadesetak natjecatelja i natjecateljica.

Osim druženja uz igre, paralelno je održan i stolnonogometni turnir na kojem se najboljim pokazao par Ivan Matić / Mirko Hamp. Rezultati u stolnom tenisu: treće je mjesto zauzeo Ivica Horvat, drugo je mjesto pripalo Marku Keču, dok je pobjednik ovogodišnjeg turnira drugi put za redom Igor Sigeti iz Lipika. Mladi zahvaljuju sestrarama na pomoći u kuhinji i kolačima te najavljuju nastavak ovog tradicionalnog druženja. • SIBA/IBA/GC

Prva hrvatska interaktivna mobilna aplikacija za dnevno čitanje Biblije. **Biblija 365**

Početak čitanja 1. ožujka.

GET IT ON
Google Play

Biblija365 – Upoznaj Bibliju kao nikada dosad!

Osmišljena hrvatska mobilna aplikacija za dnevno čitanje Biblije

U godini svjetskog obilježavanja 500 godina od početka reformacije, zagrebačka Evanđeosko pentekostna crkva "Stjena Spasenja", u suradnji s brojnim suradnicima i partnerima, osmisnila je i razvila prvu hrvatsku interaktivnu mobilnu aplikaciju za dnevno čitanje Biblije i prvu takvog tipa u svijetu. Cilj je aplikacije, nazvane *Biblija365*, ponuditi široj populaciji jedan suvremen i zanimljiv način dnevног čitanja Biblije tijekom godine dana.

U današnjoj brzoj i tehnološki naprednoj kulturi, interaktivna mobilna aplikacija za svakodnevno čitanje Biblije – *Biblija365*, pomaže korisnicima pročitati ovo remek djelo ljudske civilizacije odvajanjem samo petnaestak minu-

ta dnevno. Za djecu, mlađež i one koji su početnici u čitanju, tu je i plan čitanja Novog zavjeta, koji je raspoređen na pet dana u tjednu i zahtjeva samo 5 minuta dnevnog vremena.

Biblija365 sadrži i zanimljive video-materijale (www.thebibleproject.com) sinkronizirane i prilagođene na hrvatski jezik, a koji na jednostavan, zanimljiv i dubok način objašnjavaju pojedine biblijske knjige i njene važne teme.

Uz sve to, kao poticaj za čitanje i uz obilježavanje ove svjetske obljetnice, korisnicima su na kraju svake knjige ponuđeni nagradni kvizovi, nagradni mjesečni natječaji na temelju pročitanog teksta (kratki eseji, poezija, fikcija), mogućnost postavljanja pitanja profesorima teologije i još

dosta zanimljivog sadržaja.

Kako se interakcija ne bi odvijala samo u „oblaku“, tijekom ove godine bit će organizirane i različite humanitarne i društveno korisne aktivnosti u suradnji s udružama za pomoć potrebitima i nemoćnima.

Čitanje započinje 1. ožujka i omogućeno je na Android i

iOS uređajima. Od 15. veljače postavljena je beta (testna) verzija za Android i upoznavanje s aplikacijom koju možete pogledati i skinuti na niže navedenom linku.

Suvremena, intuitivna i jednostavna za korištenje, aplikacija koristi *Suvremeni prijevod Biblije* u izdanju Biblijske lige i mogućnost korištenja i lokализacije na različite jezike.

Biblija365 – Upoznaj Bibliju kao nikada dosad!

Više o projektu na www.biblija365.com ili www.facebook.com/Biblija365

Aplikacija se može skinuti ovde:

[https://play.google.com/
store/apps/details?id=com.
freeelectrons.biblija365](https://play.google.com/store/apps/details?id=com.freeelectrons.biblija365)

• IBA/GC

Vlada RH pokrovitelj obilježavanja 500. godišnjice reformacije (R500HR)

Ministar Stier primio predstavnike organizacijskog odbora

Potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar vanjskih poslova Davor Ivo Stier primio je 18. siječnja tročlano izaslanstvo Obora za organizaciju obilježavanja 500. godišnjice reformacije. U izaslanstvu su bili Željko Mraz, Branko Berić i Giorgio Grlj.

Ministar je u razgovoru upoznat s aktivnostima i planovima kojima će se tijekom ove godine i u Hrvatskoj, kao i diljem svijeta, obilježiti 500. godišnjica od početka događa-

Ž. Mraz, B. Berić i G. Grlj s ministrom Stierom

ja koji su odredili suvremeno lice Europe i velikog dijela razvijenoga svijeta. Izaslanstvo je prenijelo molbu svih crkava uključenih u obilježavanje obljetnice da Vlada RH bude pokrovitelj svečanog obilježavanja. Očekuje se da Vlada na jednoj od svojih skorih sjednica i formalno doneše odgovarajuću odluku.

Izaslanstvo je ministru Stieru poklonilo pretisak prvog prijevoda Novoga zavjeta na hrvatski jezik tiskanog na glagoljici. Pretisak je objavljen u izdanju Teološkog fakulteta "Matija Vlačić Ilirik".

Na svojoj 24. sjednici (2. 3. 2017.) Vlada RH prihvatala je pokroviteljstvo nad obilježavanjem 500 godina reformacije.

• IBA/GC

Nacionalni dan molitve u Puli

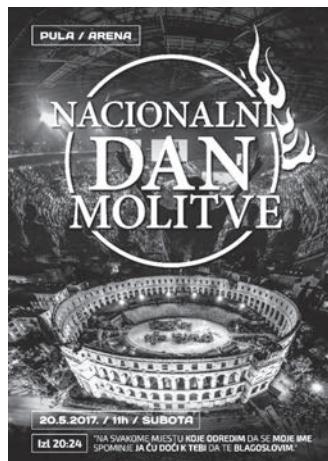
Petstotinjak vjernika okupilo se u pulskoj Areni

Petstotinjak vjernika evanđeoskih crkava pristiglih iz svih krajeva Hrvatske, predvođeni svojim pastorima, okupilo se 20. svibnja na Nacionalnom danu molitve održanom u pulskoj Areni.

Nastavak je to okupljanja koja se svake godine održavaju u drugom dijelu Hrvatske kako bi se molilo za pojedine krajeve Hrvatske, ali i za Hrvatsku u cjelini. Organizacijski je odbor ove godine odlučio da se uz svesrdnu pomoć istarskih evanđeoskih crkava, ovaj molitveni skup održi u impozantnom zdanju pulsko Arene. Arheološki muzej

Istre podržao je ovaj događaj i omogućio korištenje Arene. Danas je to bilo mjesto okupljanja onih koji u slobodnoj zemlji mole za boljšitak svoga naroda i za mudrost ljudi koji vode ovu zemlju. Molilo se za Kristovu Crkvu koja treba snagu Duha Svetoga kako bi mnogi mogli čuti poruku Radosne vijesti i svoje živote predati Bogu.

Iz Riječi su služili pastorji Damir Alić Šiško, Jasmin Avdagić i Giorgio Grlj. Bili su to poticaji utemeljeni na tri glavna reformacijska stupa: vjera, milost i Riječ. Bez vjere kao odgovora na Božju

milost, bez Duha, koji je nadahnjivao pisce Pisma, Crkva

ne može prenijeti poruku Radosne vijesti.

Zato su okupljeni, na glas i u srcu, u malim grupama i zajednički molili Boga da se smiluje zemlji Hrvatskoj i da mnogima donese mir srca i vječno spasenje.

Iako je kišilo od ranog jutra, sunce se probilo kroz oblake nad Pulom u trenutku kad su okupljeni blagovali sa stola Večere Gospodnje. Slavljenje su predvodele glazbene skupine iz istarskih i riječkih evanđeoskih crkava.

Za sljedeću je godinu navedeno održavanje Nacionalnog dana molitve 12. svibnja 2018. u Dalmaciji. • IBA/GC

Ekumenski molitveni susret u Rijeci

Žene kršćanke okupile se povodom Svjetskog molitvenog dana

U kapelici Sestara Presvetog Srca Isusova na Pomeriu u Rijeci održan je 3. ožujka molitveni susret u sklopu Svjetskog molitvenog dana. U Hrvatskoj su se Bjelovar, Osijek, Vinkovci, Vukovar, Zagreb i Rijeka priključili molitvi za Filipine.

Svakog prvog petka u mjesecu ožujku već se tradicionalno odražava Svjetski molitveni dan ekumenskog karaktera, započet davne 1887. godine po završetku Građanskog rada u Americi, kada su kršćanke uočile problem vjerske netolerancije i odlučile pokrenuti Svjetski molitveni dan duboko vjerujući

da molitva ima snagu i moć promjene.

Ove su godine materijal pripremile žene s Filipina za svoju domovinu Filipine, pod geslom "Jesam li nepravedan prema tebi?" Prisutni su imali prilike upoznati se s tom dalekom zemljom, njenim društvenopolitičkim stanjem, načinom života i rada, običajima, kulturom, prirodnim ljepotama ali i nepogodama, s njihovim problemima i potrebama.

Zajedno s milijunima vjernika širom svijeta udruženi u istoj molitvi za Filipine podigli smo svoj glas za tu zemlju i naše sestre. Kako je pravilo Svjetskog molitvenog dana saznati, moliti, djelovati, prikupljen je milodar kojeg će dio ići za potrebe žena na Filipinima, a dio sredstava za lokalne potrebe namijenjen je Onkološkom odjelu Dječje bolnice Kantrida. • E. Turinski/IBA/GC

U Rijeci potpisani Memorandum o osnivanju Međureligijskog savjeta

Vjerska priprema Rijeke za Europsku prijestolnicu kulture 2020.

U riječkoj Gradskoj upravi potpisani je 14. travnja *Memorandum o razumijevanju i osnivanju Međureligijskog savjeta* u povođu priprema Rijeke za Europsku prijestolnicu kulture 2020. godine.

Dokument su potpisali riječki gradonačelnik Vojko Obersnel, direktorica Trgovačkog društva Rijeka 2020 d.o.o. Emina Višnić, uime Riječke nadbiskupije mons. dr. Ivan Devčić, uime Srpske pravoslavne crkve prototjedno-stavrofor Mićo Kostić, uime Medžlisa riječke Islamske zajednice glavni riječki imam Hajrudin ef. Mujkanović, uime Židovske općine Rijeka njezin predsjednik Ranko Špigi te uime riječke Baptističke crkve pastor Giorgio Grlj, predsjednik PEV-a u Hrvatskoj.

Nakon potpisivanja Memoranduma gradonačelnik Rijeke mr. Vojko Obersnel izrazio je ponos zbog razumijevanja i zajedništva koji se u Rijeci njeguju, a svi su potpisnici izrazili zadovoljstvo zbog inicijative i prilike da se tijekom 2020. godine duh zajedništva i suradnje produbi kroz uključenje najzastupljenijih vjerskih zajednica u Rijeci na zajedničkoj promociji projekta EPK kao platforme za predstavljanje kulturnog povezivanja zajednice

te kulturnog bogatstva i nasljeđa vjerskih zajednica u Rijeci.

Također će surađivati u istraživanju i predlaganju društvenih modela i politika za rješavanje predrasuda i diskriminacije protiv vjerskih zajednica interkulturnim pristupom, kao i angažiranjem u izgradnji povjerenja i kohezije unutar grada. Potpisnici će surađivati i u kreativnom reagiranju na predrasude i diskriminaciju, osobito u odnosu na vjerske zajednice te sudjelovati u radu mreže Interkulturni gradovi Vijeća Europe koje se odnosi na promociju međureligijskog dijaloga te interkulturnog dijaloga u društvu općenito, stoji u Memorandumu. • IBA/GC

“Istraživanje i predlaganje društvenih modela i politika za rješavanje predrasuda i diskriminacije protiv vjerskih zajednica”

Tradicionalno žensko okupljanje u Karlovcu

Doručak za žene organiziran u Karlovcu

Udruga "Doručak za žene - Hrvatska" organizirala je 1. travnja u Karlovcu *Osmi Doručak za žene*. Održan je u prostoru restorana "Zrinski".

Okupilo se osamdesetak žena koje su se družile uz doručak i prigodni program. Kao i svakog puta do sada, žene su uživale u lijepoj glazbi, simboličnim poklonima, a mogle su se prepoznati u nekoj od podijeljenih životnih priča i korisnom predavanju. Tema i lajtmotiv cijelog druženja bio je biblijski stih iz Pjesme nad pjesmama "Lijepa si..."

Za glavni dio Doručka, predavanje na temu 'Lijepa si', pobrinule su se Vesna Brezović i Irena Kovačić. Vesna Brezović sudionicama je prezentirala prikaz idealja ženske ljepote tijekom povijesti. Taj se ideal često mijenja i žene su mu oduvijek robovale. U današnje vrijeme možda najviše zloupotrebljavano nametanje nekog nedostižnog idealja ženske ljepote, a sve u svrhu komercijalizacije i konzumerizma. Temu je nastavila Irena Kovačić, koja je jednim osobnim pristupom govorila o tome kako se osjeća-

la tijekom života kao žena, dok nije u zrelim godinama susrela Isusa, koji joj je pružio čvrsti oslonac. Na tom tragu nastavila je i Robertina Čuhnil, podijelivši svoju životnu priču s naglaškom na mlađenackim godinama traženja identiteta i nalaska sebe u susretu s Bogom. Sve je bilo protkano finim glazbenim nitima koje su ispreplele pjevačice Ines Salopek, Mirna Ogričić i Lana Klokočki, uz pratnju Matee Manjarić i Kristijana Kovača. • R. Čuhnil /IBA/GC

“U današnje vrijeme možda najviše zloupotrebljavano nametanje nekog nedostižnog idealja ženske ljepote, a sve u svrhu komercijalizacije i konzumerizma”

Vokalni sastav Saltshaker nastupio za azilante

Dobrotvorni koncert u Hrvatskom glazbenom zavodu

Ruke nade (Croatian Baptist Aid) i Baptistička crkva Zagreb organizirali su 22. veljače dobrotvorni koncert za pomoć azilanatima u procesu integracije u hrvatsko društvo. Koncert je izveo vokalni sastav Saltshaker (Soljenka). Pod vodstvom umjetničke voditeljice Kristine Bjelopavlović Cesar sastav je vrlo entuzijastično izveo šesnaest pjesama različitih glazbenih smjerova i žanrova, tako da je publika koja je ispunila Veliku dvoranu Hrvatskog glazbenog zavoda mogla uživati u koncertu.

Prihod od prodaje ulaznica i pojedinačnih donacija namijenjen je projektima koje *Ruke nade* provode u zagrebačkom Centru za tražitelje međunarodne zaštite 'Porin'. Azilantima se nude tečajevi hrvatskog, njemačkog i engleskog jezika, informatičke i kreativne radionice, pružanje usluga prijevoza tražitelja međunarodne zaštite za potrebe obavljanja specijalističkih zdravstvenih pregleda te podrška u procesu integracije i pronalasku smještaja.

U sklopu koncerta organizirana je i izložba fotografija „U

očima stranca“. Izložene fotografije nastale su tijekom 2015. i 2016. u Hrvatskoj, za vrijeme „izbjegličke ili migrantske križe“ i otvorene tzv. „Balkanske rute“. Neke su od njih nastale i

u različitim izbjegličkim kampovima u sjevernoj Grčkoj.

Snimili su ih mahom „obični ljudi“, usput, u prolazu, u kakvoj stanci između volonterskih dužnosti i dežurstava. One

zaustavljaju znakovite trenutke, scene i susrete ljudi različitih pozadina i životnih priča s kojima su u nekom trenutku dijelili prostor i vrijeme.

Fotografije su namjerno postavljene na žičanu ogradu, jer se upravo ta nesretna žica ispriječila stotinama tisuća ljudi iz Azije i Sjeverne Afrike na njihovu putu prema željenim odredištima, ali je istodobno otvorila duboka pitanja naše suvremene europske zbilje.

Da, fotografije su amaterske, „neumjetničke“, ne teže svidjeti se umjetničkom ljepotom, tehničkim savršenstvom, reno-meom autora. Zapravo, ne teže svidjeti se uopće. Žele samo vjerno posvjedočiti susrete s nepoznatim ljudima na putu. Iz nepoznatih dalekih zemalja. Kojima je potreba pomoći koju im možemo dati ili uskratiti. Čiji pogledi daju tek naslutiti što mora da ih je nagnalo na odlazak iz domovine. Izložbu smo nazvali „U očima stranca“, jer smo u očima tih ljudi – usprkos svemu tuđem, neobičnom, novom, tjeskobnom, iznenadujućem, bolnom – prepoznali Isusov pogled. • CBA/GC

2017

TRANS WORLD RADIO emitira radio program na više od 230 svjetskih jezika i dijalekata (www.twr.org, www.twr360.org)

p.p. 67, 40000 Čakovec, tel/fax: 040/363-656, SMS: E-mail: radio.val@post-t.com.hr web: www.twr-hrvatska.org [Zaba IBAN: HR692360001101473413](http://www.facebook.com/twrhrvatska)

PODRUČJE PRIJAMA – ZAGREB, VELIKA GORICA, SAMOBOR, DUGO SELO, SISAK, PETRINJA, KUTINA I NJIHOVE OKOLICE
"City Radio" UKV-88,6 i 104,9 MHz (FM)

pon. 21:00-21:30 "Kroz Svetu pismo" - dr. J. Vernon McGee
ut. 21:00-21:30 "Kroz Svetu pismo" - dr. J. Vernon McGee
sri. 21:00-21:30 "Kroz Svetu pismo" - dr. J. Vernon McGee
čet. 21:00-21:30 "Kroz Svetu pismo" - dr. J. Vernon McGee
pet. 21:00-21:30 "Kroz Svetu pismo" - dr. J. Vernon McGee
sob. 08:00-08:15 "Riječ za danas" - Douglas i Paul Schroeder
sub. 21:00-21:30 "Dodir" - dr. Charles F. Stanley
ned. 09:00-09:30 "Žene pune nade" - projekt "Hannah"
ned. 21:00-21:10 "Propovijedaj Riječ!" - dr. Josip Horak ili
ned. 21:00-21:15 "Sola fide" - Đuro Samac dipl. ing. teolog ili
ned. 21:00-21:15 "Susret s Isusom" - dr. sc. Josip Mikulić ili
ned. 21:00-21:15 "Sola gratia" - mr. Damir Pintarić

INTERNET RADIO
www.twr-hrvatska.org

Radio emisije preko telefona (01.01.2017. - 31.03.2017.)

01/6418970 hrvatski jezik	01/6418975 albanski jezik
01/6418971 srpski jezik	01/6418976 češki jezik
01/6418972 talijanski jezik	01/6418977 slovenski jezik
01/6418973 njemački jezik	01/6418978 bošnjački jezik
01/6418974 engleski jezik	01/6418979 mađarski jezik

Na hrvatskom jeziku nudimo 9 različitih emisija:

1. "Kroz Svetu pismo"
2. "Riječ za danas"
3. "Dodir"
4. "Susret s Isusom"
5. "Sola gratia"
6. "Sola fide"
7. "Žene pune nade"
8. "Kruh naš svagađašnji"
9. "Propovijedaj Riječ"

Nakon preslušane emisije možete usmiriti svoj komentar ili naručiti ponudenu duhovnu literaturu.

Miloš Pešut

Zebić, 15. 10. 1947. – Zebić, 27. 11. 2016.

Piše kći Edita Jurik:

Tata je otisao kući... "Doviđenja" bilo je zadnje što je izgovorio prije nego je prešao na drugu obalu. Doviđenja najmilijima, uz riječi zahvalnosti za sve što mu je Gospodin poklonio u njegovom životu; za cijelu obitelj, a najviše za svoju suprugu Sofiju, koja ga je posebno u zadnjih četrnaest mjeseci nesobično njegovala. Potom, "pozdravite mi puno sve u crkvi", pa je onda naveo pjesme koje je najviše želio da se pjevaju na groblju ... i na kraju svima nama jedna jako snažna poruka: "Drž'te se Gospoda i Njegove riječi..."

Zivio je skromno, kao revan kršćanin u molitvi i u službi, čak ni bolest ni smrtna dijagnoza nisu ga nimalo poljuljali u njegovoj iskrenoj vjeri u nebeskog Oca. Njegov život kao sluge Gospodnjeg i njegov odlazak ostavili su snažno svjedočanstvo na sve koji su ga poznavali.

Rođen je u Zebiću pokraj Plaškog, kao drugo dijete Milana i Draginje Pešut. Djedinjstvo i mladost je proveo u Plaškom. Još 1962. predao je svoj život Kristu što je i potvrdio krštenjem u Sisku.

Godine 1971. stupio je u brak sa Sofijom Ogrizović. Bog im je još iste godine poklonio kći Editu, a godinu dana poslije sina Nenada. Godine 1973. odlazi s obitelji u Beč (Austrija), ali se nakon šest godina ponovno vraća u Liku zbog iznenadne smrti svoga brata Stevice koji se utovio u Blaćanskem jezeru, te preuzima skrb o roditeljima.

Nakon dvanaest godina u Lici, ekonomска i privredna situacija ponovno ga prisiljava na odlazak u Austriju, gde je živio do pred sam kraj života. Zadnje mjesecu života htio je provesti u svojoj kući u Zebiću, gdje se uvek vraćao i najviše volio boraviti. Čak iboleću shrvan, dok god je imalo fizički mogao odlazio je u crkvu u Plaški, jer mu je Riječ Božja bila važna.

I u Beču i u Plaškom bio je uvek aktivan u životu i radu crkve, a godinama i član crkvenog starješinstva.

U rujnu 2015. šokirani doznajemo tatinu dijagnozu o neizlječivoj i agresivnoj bolesti; u molitvi smo svi tražili Božju volju, a ona je bila da ga pozove u nebo. Boleću izmoren, na svako pitanje "kako si?" odgovorio bi "Hvala Bogu dobro je!"

Već je prošlo više mjeseci od trenutka kada se moj tata pre selio u vječnost, a srce još uvijek boli i još uvijek ne vjerujem da ga više nema, da ga više nikad na zemlji neću moći zagrliti, da mu nikad više neću moći reći "Volim te! Doviđenja dragi mojata..."

U nazročnosti velikog broja vjernika i prijatelja iz Hrvatske i Austrije Miloš Pešut ispraćen je 29. 11. 2016. iz kuće u Zebiću i pokopan na centralnom groblju u Plaškom. Od njega su se oprostili supruga Sofija, kći Edita, sin Nenad, sestra Sofija Pezić, zet Darko, snaha Daniela te unučad Leonel, Daniel, Leontina, Norina, Tabea, Nema i Ivona. Pogreb su vodili pastori Miško Horvatek iz Krapine i Dražen Ogrizović iz Plaškog. • EJ/GC

“ ... i na kraju svima nama jedna jako snažna poruka: "Drž'te se Gospoda i Njegove riječi!..."

Dimitrije Kolbas

Piškorevci, 16. 10. 1923. – Zagreb, 16. 12. 2016.

Rođen je u Piškorevcima, gdje je proveo cijeli svoj život, radeći kao poljoprivrednik. Bio je vrijedan, pošten, jednostavan i samozatajan. Umro je u Zagrebu, uza svoju djecu, jer se zadnjih par godina više nije mogao sam brinuti za sebe.

Oženio je 1941. godine Anu Papuga. Imali su četvero djece: Kseniju, Anu, Mišku i Vladu. Miško je, nažalost, obolio od teške bolesti i preminuo u dva naestoj godini.

Težak je bio Dimitrijev životni put. Kao pripadnik regularne hrvatske vojske, godine 1945. našao se, kao i mnogi drugi, u koloni „križnog puta“. Ali Gospodin ga je sačuvao i doveo nazad kući svojima. Krajem 1950-ih dolazi u zajednicu baptista u Piškorevcima slušati evanđelje. Tu se obratio i predao svoj život Isusu Kristu kojem je vjerno i predano služio do svoje smrti. Krstio se oko 1960. godine, zajedno sa svojom suprugom.

Volio je čitati Riječ Božju.

Sudjelovao je u službi propovijedanja u lokalnoj zajednici u Piškorevcima i u okružju. Kao učitelj nedjeljne škole okupljao je djecu i učio ih kršćanskoj ljubavi od malih nogu. Od milja su ga zvali baći Mitro. Bio je vedre naravi, volio je pjevati i radovalo se svakom susretu braće i sestara.

Bio je uzoran suprug i otac. Dok god je mogao svjedočio je o Božjoj ljubavi i milosti riječima i djelima. • ET/GC

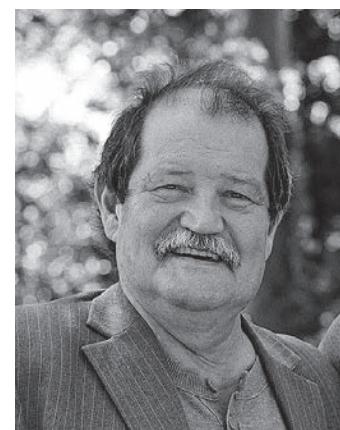
Dušan Krušić

Rijeka, 29. 3. 1949. – Rijeka, 25. 4. 2017.

U Rijeci je iznenada preminuo Dušan (Duki) Krušić, dugogodišnji član riječke Baptističke crkve. Rođen je u Rijeci, roditelji su mu bili Vjekoslav i Jakomina. U Rijeci je završio osnovno obrazovanje, dok je srednju pomorsku školu pohađao u Lošinju i Bakru. Od 1970. počinje "navigat" najprije u riječkoj "Jadroliniji", potom u "Jugoliniji". Od 1978. do 2012. plovi za strane kompanije. Cijeli radni vijek proveo je kao pomorac, riječki vjernici i danas pamte njegove pozdrave crkvi iz raznih krajeva svijeta. Umrovljen je 2013.

Godine 1976. stupio je u brak s Lelom, rođ. Stojanovski. Rođeni su sinovi Siniša i Denis.

Obratio se sa suprugom tijekom jedne od evangelizacija u Rijeci početkom 1990-ih. Kršteni su u Crikvenici 3. 7. 1994.,

krštavao je riječki pastor Giorgio Grlić.

Sjećat ćemo se Dukija kao tihog, vedrog i srdačnog brata. Poslije njega ostaje supruga Lela, sinovi Siniša i Denis, snaha Mirta i unučić Leni čije rođenje nije dočekao. • GC

Časlav Hovan

Šid, 31. 10. 1934. – Rijeka, 23. 12. 2016.

Rođen je u Šidu kao najstarije dijete oca Janka i majke Marije. Imao je četiri sestre – Katku, Boženu, Helenu i Marjanu te brata Jana.

Kršten je 1950. Godine 1958. oženio je Otiliju Bureš, s kojom seli u Bakar. Tu im je 1959. rođena kćи Ester. Sin Ervin rođen je 1967. u Rijeci.

Godine 1960. Časlavovi roditelji odlučuju s mlađom djecom napustiti tadašnju Jugoslaviju i sele u Argentinu. Njegova sestra Katka odlazi s obitelji 1963. u Australiju i tako Časlav jedini ostaje u Jugoslaviji.

Izučio je trgovачki zanat i kao trgovачki pomoćnik započeo raditi sa sedamnaest godina. U Rijeci se zaposlio u Elektromaterijalu gdje, kao šef odjela, ostaje do umirovljenja godine 1991.

Od rane je mladosti bio vjeran i predan Bogu. U Rijeci, uz pastora Franju Klema, aktivno sudjeluje u radu Baptističke crkve. Zajedno sa suprugom Otilijom nalazi se u popisu osnivača riječke Baptističke crkve, datiranom 16. 12. 1962. Kao samouk na harmoniju prati pjevanje zajedničkih pjesama na bogoslužju. Bio je dugogodišnji član starještva, tadašnjeg crkvenog odbora. Kada se, početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća, uređivala novosagrađena crkva na Trsatu, svojim je znanjem i vještinama, kao i drugi članovi zajednice, sudjelovao u uređenju i opremanju crkvene zgrade. Njegova je zasluga nabavka velikog lustera koji je krasio salu za bogoslužje, a također i klimauređaja.

Bio je svestran, sve ga je zanimalo, uvijek je bio spreman pomoći ako je mogao. Iako trgovac, imao je vještice ruke i pravljao razne kućanske aparate prijatelja i poznanika.

Veliko mu je veselje bilo kad se 1984. rodio prvi unuk Robert, a zatim 1985. i Kristian. Njima je, osim dede, bio i kato. Godine 1992. dobiva prvu i jedinu unuku Marinu, a 1998. unuka Alenu. Bog ga je blago-

slovio i praunucima: Mila je najstarija praunučica te potom Val i Viktor. Imao je vremena upoznati ih i provesti neko vrijeme s njima.

Sa Sušaka obitelj 1990. seli u drugu kuću koju je sagradio na Pehlinu.

Ni godine ga nisu usporile, uvijek je nešto radio. Nikad mu nije bilo dosadno, odmarao se jedino nedjeljom, na dan Gospodnji. Kao umirovljenik, bio je i aktivan član Kršćanske udruge starijih u Rijeci.

Uz suprugu Otiliju (Oku) postao je članom Češke besede te je uvijek bio na raspolaganju za bilo koju vrstu pomoći i organizaciju aktivnosti u Češkom domu. S Okom je 2008. proslavio 50 godina braka. Prošle godine ona je iznenada preminula, Časlav je to vrlo teško proživljavao i tek se počeo oporavljati od tog gubitka. Kao osoba bio je tih i samozatajan.

Njegovim odlaskom ostala je velika praznina u srcima njegovih najbližih, kao i u životima svih nas koji smo s njim dijelili istu vjeru u Uskrslog Gospodina. • NH/GC

**“ U Rijeci,
uz pastora
Franju Klema,
aktivno sudjeluje
u počecima rada
Baptističke crkve.**

Anastazija Cenger, rod. Doležal

Golubinjak, 6. 1. 1932. – 17. 1. 2017.

Piše sin Jaroslav Cenger:

Dana 17. 1. 2017. preminula je naša draga majka, baka, prabaka, a najviše sestra u Isusu Kristu, našemu dragome Spasitelju.

Rođena je 6. 1. 1932. u Golubinjaku u obitelji Marije i Franje Doležal. Bila je najstarija, a imala je sestre Apoloniju i Đurđicu. Odgojena je u rimokatoličkoj obitelji.

Kao mlada djevojka održavala se je na sastanke po kućama kod baptista. Uzvjezovala je i javno je, krštenjem održanim 24. 8. 1949., potvrdila vjeru u Isusa Krista kao osobnog Spasitelja. Iako je otac negodovao, nakon kratkog vremena dočuo je da će se graditi kršćanski baptistički molitveni dom i dao je kćeri poveći iznos novca da pokloni za gradnju. Bila je to prva donirana suma. Otvorenje molitvenog doma bilo je sljedeće godine.

Godine 1955. udaje se za Jaroslava Cengera. Bog ih blagoslovila sinovima Danijelom, Božidarom i Jaroslavom.

Radovala se kada su misionari dolazili u crkvu, a ona bi ih ugostila na domjenku. Muž joj je bio više godina starješina crkve, a na selu nema restaurana pa su goste primali u svome domu. Pored teškog i napornog posla u poljoprivredi voljela je

pogostiti donositelje Radosne vijesti. S užitkom bi u stare dane dala knjižicu o Bogu nekome s kim bi se susretala pa makar to bilo i dok je čekala na red kod liječnika. Živjela je živu vjeru s Isusom i htjela je to prenijeti i na ostale – besplatno spasenje po milosti. Tko bi je od vjerujućih posjetio, zatražila bi da rastanak bude preporučen molitvom Bogu.

Dana 20. siječnja rastali smo se na groblju u Golubinjaku s njenim zemaljskim tijelom, a u nadi i vjeri novoga tijela u Kraljevstvu nebeskom sa Isusom.

Propovjednik Ivan Špićak iz Daruvara govorio je iz Jakovljeve poslanice 4,13-14. • JC/GC

Nada Vuković-Grbić, rod. Horvat

8. 1. 1931. – Rijeka, 22. 12. 2016.

U Rijeci je preminula Nada Vuković-Grbić, članica BC Rijeka. Podrijetlom iz Petranca, rođena je 8. siječnja 1931., kćи oca Franje i majke Ane.

Obratila se i krštena je 3. srpnja 1994. u Crikvenici, krštavao je riječki pastor Giorgio Grlj. Tiha i ustrajna vjernica riječke Baptističke crkve, svojedobno vrlo aktivna u Kršćanskoj udruzi starijih, iznenada nas je napustila krajem prošle godine. • GC

Ana Cisar, rod. Crnković

Sirač, 6. 7. 1930. – Sirač, 7. 2. 2017.

Piše unuka Ana Kligl:

Rođena je u Siraču kao najstarija od sedmoro djece. Ostala je rano bez oca Đure, s majkom Katom, braćom i sestrama. Morala je rano otići u službu u seoski mlin. Ondje je kao djevojčica od trinaest godina kuhala i pekla kruh za cijelo domaćinstvo i radnike. Svoju je skromnu zaradu donosila majci i time pomagala prehraniti obitelj. Pet je godina radila kao služavka, a potom se zaposlila kao poštarica u Općini Sirač. U svoj dvadesetrcoj godini udala se za Ivana Cisara. U braku su dobili troje djece: Durđiću, Ivanka i Miroslava. Najprije su živjeli u Barici pokraj Sirača.

Ana je kao dijete krštena u Katoličkoj Crkvi. Njezina majka Kata, po obraćenju, bila je krštena u siračkoj Baptističkoj crkvi. Kata je govorila svojoj Ani kako treba predati cijeli svoj život Isusu, no ona za to nije marila sve dok nije rodila sina Miroslava. On je ubrzo obolio i moral je s njim poći u Zagreb, u bolnicu. Kako nije mogla biti svaki dan s njim na bolničkom odjelu, stanovala je kod nekih prijatelja od kojih je svakodnevno, putovala tramvajem u bolnicu. U svoj toj zbrici, udario ju je tramvaj. Kad se probudila, bila je u bolnici i nije znala što se dogodilo. Liječnici su joj sve objasnili, a njezino se razmišljanje o cijelom njezinom životu od tada promijenilo. Sjetila se riječi svoje majke. Na evangelizaciji u baptističkoj crkvi predala je život Gospodinu. Bilo je to 1959. godine, a na temelju svjedočanstva vjere krstio ju je pastor Franjo Klem.

Anin život nije bio jednostavan. Nakon devet godina braka, Ana i Ivan preselili su u kamenolom. Ondje je Ana rodila i kći Tabitu. Suprug je poslije otišao u Njemačku i dugo godina odvojena života donosilo je mnoge probleme pa i u braku. Ana je bila strpljiva i čekala na Gospodina. Učila je biti velikodušna u prštanju. Anina priča ostala je kao svjedok kako onaj koji puno podnosi biva na kraju blagoslovljen. Njezin je put do blagoslova bio

težak. Ostala je udovica i tijekom dugih godina života i razoblja nećnosti ostala je vjerna Gospodinu. Radosno je pričala o tome koliko je zahvalna za spasenje. Uvijek nas je sve s radošću dočekivala i molila za svu svoju djecu, unučad i prauunučad, a posebno za one obitelji koje još nisu spašene. Posljedne dane njezina života o njoj se brinula kći Ivanka.

Njezin ispraćaj ostavio je veliko svjedočanstvo u mjestu, jer se za pogreb tako stare žene okupilo iznenadujuće veliko mnoštvo. Posebno je bilo dojmljivo vidjeti svu prauunučad i unučad okupljenu uz njezin odar. Njezina najdraža pjesma: „Ja ne znam zašto mi je Gospod tako milostiv“ čula se još jednom. Anin brat Franjo iz Australije dirljivo je govorio o njihovu djetinjstvu i najstarijoj sestri. Pogreb je vodio pastor Timothy-Ivan Špičak, jedan od unuka.

Ana je otišla svom Gospodinu, a iza nje ostale su kćeri Đurđica, Ivanka i Tabita, sin Miroslav, desetero unučadi i sedamnaestero prauunučadi. Većina su od njih vjerni Gospodinu i predani u službi Božjega kraljevstva. Mnoge su dakle Anine molitve već uslišane! • AK/GC

**“ Njezina
najdraža
pjesma: „Ja ne znam
zašto mi je Gospod
tako milostiv“**

Branko Popović

Duga Resa, 8. 10. 1933. – Daruvar, 5. 2. 2017.

Neposredno svjedočanstvo o Brankovu odlasku napisao je dr. Vlado Novaković:

Gospod je pozvao k sebi našeg brata Branka. Zadnjih mjeseci dana ležao je u Domu za stare i nemoćne, boreći se sa zločudnom bolesti. Tijekom tog vremena posjetio sam ga tri puta. Svaki je posjet bio posebno blagoslovljen doživljaj.

Iako sam već kod prvog posjeta vidio da se bliži kraj, on je tražio da poslušamo kako je umrla njegova supruga Nada. Još prije godinu dana njegovao ju je do njezine smrti. Toga zadnjeg trenutka njenog života ona je naglo sjela u krevetu, lice joj je bilo obasjano neopisivom srećom i mirom. „Vidim anđela, dolazi po mene.“ Sklopila je oči i otišla. Branko je sada rekao: „Ovo je za mene najvjernije svjedočanstvo o nebu.“ To je bilo nešto najvažnije što je Branko htio podijeliti sa mnom i bratom Pinterom. Umorio se.

Nakon tjedan dana opet smo došli u posjet s namjerom da podijelimo Večeru Gospodnju. To je bilo drugo upečatljivo zajedništvo. Za vrijeme Večere Branko je neobično jasno u molitvi zahvalio Bogu na Spasitelju i svojem spasenju. Čak smo pjevali jednu strofu pjesme „Bog jeste ljubav“. Slučajno je bila prisutna i sestra Ester Šeba. Opet smo otišli od njega radosni.

Treći put našao sam ga mnogo umornijeg, ali svjesnog. Donio sam mu grožđe, jer je to prije zaželio. „Je li ti Nada rekla da volim grožđe?“ „Ne, ti si mi rekao.“ Iako je suprugu sahranio prije godinu dana, on ju je doživljavao kao prisutnu.

Tijekom tjedna nazivao sam dom i bio sam u tijeku njegova stanja. Ipak, ujutro 5. veljače iznenadio me poziv medicinske sestre koja je javila da je Branko preminuo. Odmah sam obavijestio njegova sina Vilima i ostale.

Branko je bio kršćanin šezdeset i pet godina. Živio je mirnim obiteljskim životom. U zajednici je sudjelovao u glazbi i zbornom pjevanju, rado se družio s mladima u sportovima. Imao je vjernu obitelj. Živio je bez sukoba s okolinom, u zajednici i na radnim mjestima, upravo kao što stoji u Jak 3,13.

Branko je rođen u Dugoj Resi 8. 10. 1933. Kršten je u Daruvaru 28. 9. 1952. za vrijeme službovanja brata F. Klema. U braku sa suprugom Nadom živio je pedeset i sedam godina.

Gospod ga je pozvao u 84. godini, nakon dugogodišnjeg liječenja. Tešku bolest podnosi je strpljivo i malo je tko znao za nju.

Sahrana su obavili pastori L. Ružička i I. Špičak. • VN/GC

**Još malo i svijet me više neće vidjeti, a vi ćete
me vidjeti, jer ja živim, i vi ćete živjeti. U onaj
dan vi ćete spoznati da sam ja u Ocu svojem i
vi u meni i ja u vama. (Iv 14, 19-20)**

Milka (Mira) Ilišinović, rođ. Petrović

Karadžićev, 7. 8. 1936. – Rijeka, 9. 5. 2017.

Milka (Mira), kći Milana i Darinke, rođena je u selu Karadžićevu kod Vinkovaca. U ranom djetinjstvu zahvaća je vihor Drugoga svjetskog rata. Prognana iz Karadžićeva, obitelj odlazi u Štitar gdje se otac priključuje antifašističkom pokretu otpora i ubrzo pogiba. Nakon završetka rata Mira se vraća s majkom udovicom i mlađim bratom Srećkom u rodno selo. U teškim godinama koje su slijedile bila je velika pomoć majci i bratu.

Godine 1956. Mira napušta roditeljski dom u potrazi za poslom i egzistencijom. Dolazi u Ogulin kod rođakinje i zapošljava se u poduzeću "Rade Končar". Tu upoznaje Luku Ilišinovića za koga se udaje 23. prosinca 1957. Najprije se preseljavaju u Krasicu, a potom u Rijeku. U braku su rođeni sinovi Srećko i Daniel. Godine 1960. upoznaje grupu gorljivih kršćana, od kojih dobiva na poklon Bibliju, koju revno čita, doživljuje duhovno obraćenje i predaje svoj život Gospodinu. Krštena je u srpnju 1960. u Rijeci u Kristovoj crkvi, tadašnjoj Kristovoj crkvi braće. Od veljače 2001. postaje, sa suprugom, članom Baptističke crkve u Rijeci.

Njezin je život bio posvećen Bogu i obitelji. Služila je svojim darom gostoprимstva i nježne riječi. Nebrojeni su se gosti zatekli u domu Mire i Luke, nalazeći ondje toplinu i gostoprимstvo.

Mira se tijekom dugih godina nosila s ozbiljnim zdravstvenim problemima i često je govorila da jeugo i poživjela te da je vrijeme da je Gospodin koga ljubi i komu služi uzme k sebi. Napustila nas je u 81. godini života. Mnogi će *tetu Miricu*, kako su je zvali oni koji su bili bliski s njom i voljeli je, pamtiti kao dobrohotnu, nježnu, suosjećajnu sa svima koji trpe, spremnu pomoći i otvoriti svoje srce i dom. S posebnom ljubavlju u srcu nosit će je suprug Luka, sinovi Srećko i Daniel, unuci Robert i Mihael, unuka Iris, snahe Ankica i Tabita te nećak Milan sa suprugom Goranom i kćeri Dorom. • SI/GC

Neka se ne uzinemiruje vaše srce.

Vjerujte u Boga i u mene vjerujte! U kući Oca mojega mnogo je stanova. Da nema, zar bih vam rekao: 'Idem vam pripraviti mjesto.' I kad odem i pripravim vam mjesto, opet ću doći i k sebi vas uzeti, da i vi budete gdje sam ja. (Iv 14, 1-3)

ZLATNA ZRNCA IZ GRČKOVA NOVOG ZAVJETA

'Gledati' i 'vidjeti' u događajima Uskrsa

Nela Mayer - Williams

U 20. poglavljiju Ivanova Evanđelja, u izvješću o praznom grobu (20,1-9) postoje tri grčka glagola u svom osnovnom značenju: *vidjeti očima, fizički* – βλέπει, od βλέπω (20,1,5), θεωρεῖ, od θεωρέω (20,6) i εἶδει, od ὄράω (20,8).

Svaki od njih ima svoju delikatnu nijansu značenja koja je istaknuta i u nekim našim prijevodima. Npr. dok βλέπω uglavnom znači *gledati otvorenim očima*, θεωρέω naglašuje *gledanje u smislu pažljivog promatranja detalja, zapažanja*. A ὄράω (εἶδειν) povezuje *gledanje sa spoznajom – duhovni vid gledanja kao čin vjere*.

U tablici vidimo kako te razlike uočavaju ili ne uočavaju pojedini hrvatski prijevodi.

U 20,8 jedino je Ivan video i povjerovalo. To nije neko mistično nutarnje viđenje, već gledanje koje uključuje percepciju – spoznaju događaja u smislu otkrivenja. *Vidjeti* u tom smislu znači životno se susresti s Isusom. Bog je nevidljiv, ali se otkriva, objavljuje. U ukazanjima nakon Uskrsa posebno se ističe da je uskrslji Krist vidljiv. Tu ga se susreće kao stvarnu osobu. U Evandjeljima nalazimo detaljne opise tih susreta s Kristom u tijelu (Mt 28,17; Lk 24,31.36; Iv 20,14-29). Uskrslog Krista prepoznaje se po njegovim djelima. Opisuje se to glagolima gledanja, tj. spoznaje očima. To je dokaz da je on živ i stvaran. Dvaput u Iv 20 nalazimo izraz:

Marija: "Vidjela sam Gospodina!" (20,18)
έώρακα τὸν κύριον
Učenici: "Vidjeli smo Gospodina!" (20,25)
έωράκαμεν τὸν κύριον

Ponovno glagol ὄράω želi naglasiti da to nije samo gledanje očima već osjetilno iskustvo i spoznaja u susretu s Kristom kao objavljenje stvarnosti Sina Božjega. Konačno su shvatili tko je Isus.

		Varaždinska	Duda-Fučak	Knežević	Šarić	Rupčić
20,1	βλέπει	opazi	opazi	opazi	vidje	opazi
20,5	βλέπει	opazi	opazi	opazi	vidje	opazi
20,6	θεωρεῖ	ugleda	ugleda	promotri	vidje	vidje
20,8	εἶδει	vidje	vidje	vidje	vidje	vidje

Reformacijsko ozračje

Ususret obljetnici

Ove se godine obilježava 500. obljetnica reformacije

Dana 31. listopada 1517. augustinski redovnik i sveučilišni profesor Martin Luther (1483. – 1546.) razasao je iz Wittenberga svojim pretpostavljenima nacrt teološke rasprave protiv trgovine oprostima, svojih čuvenih 95 teza (*Disputatio pro declaratione virtutis indulgentiarum*) koje su se, zahvaljujući sve većoj upotrebi tiska, ubrzo raširile među pukom. Ove će se jeseni diljem svijeta prigodno obilježiti petstota obljetnica ovog izvorišnog čina reformacije, a i cijela će godina – kako u crkvenim, tako i u teološkim, povijesnim te općekulturalnim krugovima – biti u ozračju prijećanja na ovu misaonu, teološku i kulturnu prekretnicu koja je duhovno inicirala ili bar bitno pospješila preoblikovanje dotadašnje zapadne kršćanske civilizacije.

I u Hrvatskoj se već od početka godine započelo s objavljanjem znanstvenih članaka, znanstveno-popularnih napisa i reportaža, organiziranjem znanstvenih skupova i izložbi, kao i s prigodnim izdavanjem knjiga i publikacija koji se dotiču reformacijske tematike. Objavljena su, ili su u pripremi za tisak i neka djela poznatih protestantskih autora. Našlo se, svakako i nekoliko prinosa koji su obljetnici željeli pristupiti na polemički pa čak i na omalovažajući način. Osvrnut ćemo se na neka od ovih događanja.

- Početkom godine izaslala je iz tiska *Biblijska religija i potraga za krajnjom zbiljnošću* (Zagreb, KBF i KS, 2016., prev. I. Mršić Felbar – D. Tolvajčić), prijevod jedog od važnijih rada poznatog protestantskog teologa Paula Tillicha (1886. – 1965.). U svom izvornom obliku knjižica sadrži predavanja koja je Tillich održao 1951. na

Sveučilištu Virginije, a koja tematiziraju ulogu filozofije u religijskoj misli. Naglašava da biblijski i filozofiski jezik ne treba razdvajati, nego uočiti "kako svaki od biblijskih simbola neizbjegno vodi do ontološkog pitanja". Tillich je, nakon početne profesorske karijere u Njemačkoj, izbjegao 1933. u SAD, zbog otvorenog neslaganja s nacional-socijalizmom. Predavao je na američkim učilištima i objavio brojne važne radove.

Reformacija
Thomas Söding: Kritička teologija iz Svetoga pisma.
Lutherovi egzegetski postazi za reformu Crkve. Pokušaj razlikovanja
Dobroga pastira i Kršćanskog centra Dobroga pastira.
Crkva kao medijator između Boga i čovjeka?
Hans-Barbara Gerl-Falkovitz: 'Ona mi je draga, vrijedna sluškinja'.
Antropološke perspektive za temu ekumeničkog problema
Magdalena Lederer: Milos i sloboda – pasivnost i aktivnost.
Antropološke perspektive za temu ekumeničkog problema
Hans-Barbara Gerl-Falkovitz: 'Ona mi je draga, vrijedna sluškinja'.
O Melanchtonovoj biografiji Heinz Schleibler.
Harald Lechner: Jaski i Zabavi.
Komentar na knjigu o krajnjim petstotnim godinama reformacije 2017.
Daniel Patafta: Reformacija u hrvatskim zemljama.
János Fazekas: Reformacija i zajednica.
Papa Franjo i spomen reformacije u Lundu – naknadno razmišljanje

Kristijan Ruckhauser: ...da vas dan ne imenuj kao lepošu.
Vrijeme i apokalipsa.
Helmut Hopfgart: Vježbot. Blagoslo - Božjem vremenu:
Jean-Pierre Lefebvre: Šta je vježbo? I vježbe.
Ivana Žitkić: Liturgijska molitva i vježbe.
Franz Rossmann: – Dietrich Bonhoeffer – Otto Cael
Christian Wessels: – Dietrich Bonhoeffer – Otto Cael
Dialektičko isčešće jedne teološke figure milijenija
Hans-Martin Höltz: I ostaci kršćanskog rebusa u vremenu?
Peter Hirsch: Knjigom je predstavljen Medvjed.

- *Communio*, međunarodni katolički časopis, čija hrvatska verzija izlazi u Zagrebu u nakladi Kršćanske sadašnjosti, objavio je u broju 12/2016

poseban blok o reformaciji. Objavljeni su članci: *Kritička teologija iz Svetoga pisma. Lutherovi egzegetski postaci za reformu Crkve. Pokušaj razlikovanja* (T. Söding); *Posredovana neposrednost. Crkva kao međuprostor između Boga i čovjeka?* (E. Schockenhoff); 'Ona mi je draga, vrijedna sluškinja'. *Pohvala Mariji u okružju reformacije* (H. Gerl-Falkovitz); *Milost i sloboda – pasivnost i aktivnost. Antropološke perspektive za temeljni ekumenski problem* (M. Lerch); *Previđeni posrednik? O Melanchtonovoj biografiji Heinza Schleiblea* (H. Maier); *Luther i Židovi. Kamen spoticanja na putu k proslavi petstote godišnjice reformacije 2017.* (H. Lehmann); *Reformacija u hrvatskim zemljama* (D. Patafta); *Na putu k zajedništvu većere? Papa Franjo i spomen reformacije u Lundu – naknadno razmišljanje* (J. Tück). Daniel Patafta, asistent na Katedri crkvene povijesti KBF-a, daje kraći povijesni sažetak reformacijskih gibanja na hrvatskom etničkom prostoru, ali naglašeno polazeći od teze da reformacija na našim prostorima nije uhvatila dubljeg korijena, ponavljajući zahvaljujući postojećoj glagoljaškoj baštini koja se ogledala u solidnim postojećim prijevodima biblijskih tekstova, ali i zbog tadašnjih društveno-političkih okolnosti koje nisu bile pogodne za širenje reformacije, a naposljetku i zbog protureformacijskih progona koji su započeli već krajem 16. stoljeća.

- Vatroslav Župančić, protestantski teolog i doktorand povijesti, a trenutno na službi u Evangelističko-metodističkoj crkvi u Njemačkoj, objavio je knjigu *Potraga za domovinom. Mala povijest njemačkih evangeličaka na hrvatskom prostoru (Osijek, 2017).* Prvotno je ovo

VATROSLAV ŽUPANČIĆ

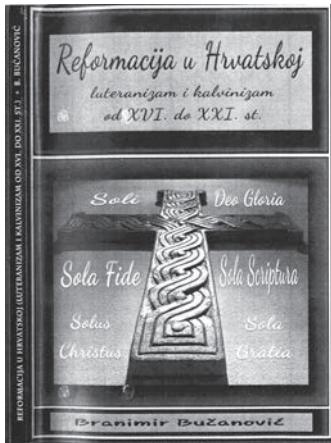
Potraga za domovinom

Mala povijest njemačkih evangeličaka na hrvatskom prostoru

bio magistarski rad na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a sada je prigodno, u jubilarnoj godini reformacije, objavljen u nakladi Kršćanskog centra "Dobroga pastira" i Protestantskog teološkog učilišta "Mihael Starin" u Osijeku. Na temelju dostupne literature i arhivske građe knjiga korektno elaborira povijest njemačke narodnosne i evangeličke zajednice do njezina većinskog utrnuća na jugoslavenskom prostoru. Ovo je prvi rad takve vrste i postat će neizostavnim putokazom i orijentirom u dalnjim sličnim istraživanjima. Baptističke čitatelje zanimat će spomen odnosa između njemačkih evangeličaka i baptista. O tome autor govori samo usputno i dijelom neprecizno u kontekstu pojave novovjeraca oko 1870. u Hrvatskoj (str. 65-67) te pri opisivanju vjerskih denominacija u Kraljevini SHS (str. 76-77), ali se tijekom cijele knjige provlače stanoviti zanimljivi detalji koji su bili poveznicu s ranim baptističkim gibanjima na hrvatskom području. Autor, nažalost, nije imao mogućnosti uvida u podatke o ovećoj njemačkoj baptističkoj populaciji, organiziranoj u njemačku pokrajinsku baptističku zajednicu, koja je uključivala više crkava u Vojvodini, Bosni i Hrvatskoj, nastalih već krajem 19. stoljeća. Ovi su njemački baptisti također morali 1944. iseliti iz zemlje (oko 600 vjernika), o čemu postoje podaci u vrelima i literaturi.

- Branimir Bučanović, voditelj pastoralne službe u zagrebačkoj Reformiranoj kršćan-

Sudionici na Simpoziju XII. dies theologicus

500 GODINA REFORMACIJE HRVATSKI NASLJEDNICI MARTINA LUTHERA

PROTESTANTI

Zajednica u kojoj je više netrpeljivosti prema srodnim crkvama nego prema katolicizmu

Evangelistička je crkva daleko najliberalnija protestantska crkva u Hrvatskoj: njezin vjernik bez ikakvih problema može biti netko tko je gay, ili općenito LGBT osoba. Najbolji je primjer činjenica da je svećenikom administratorom Crkvene općine Zagreb imenovan odnosno imenovana Saša Sabol, osoba transrodne orientacije

PIŠE DARKO HUDELIST | SNIMIO TOMISLAV KRIŠTO, EMICA ELVED I DARKO TOMAS/HANZA MEDIA

32

Tjednik Globus o protestantima u Hrvatskoj

nekomu je dakle prigodom da i djela ovakva nepriličnog pristupa izdaju na vidjelo!

• U organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održan je 10. svibnja u Zagrebu simpozij XII. dies theologicus, pod nazivom 500 godina Reformacije. Prof. dr. Jutta Hausmann s Luteranskog teološkog fakulteta u Budimpešti govorila je na temu: „Sola scriptura“ – sporno pitanje ili poveznica u dijalogu između katolika i protestanta?. Doc. dr. sc. Lidija Matošević sa zagrebačkog Sveučilišnog centra za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik izlagala je na temu: Katolici i kršćani Reformacije: komplementarnost teologija i duhovnosti. U predavanju je pošla od shvaćanja da su neke temeljne i autentične vrijednosti kršćanstva bolje sačuvane u rimokatoličanstvu, dok neke pak bolje i jasnije živi kršćanstvo koje je proizašlo iz reformacije. Upravo stoga kršćani obiju provenijenciju – ukoliko imaju iskreno intelektualno i vjerničko poštene – trebaju biti spremni na sa-

mokritiku i učenje od onih drugih i drugačijih. Matošević je to osobito pokazala na primjeru razumijevanja Crkve, odnosa između Pisma i tradicije, a dotakla se i pitanja o opsegu i dometu teološke slobode. Izv. prof. dr. sc. Juro Zečević Božić održao je predavanje Katolički govor o Martinu Lutheru tijekom povijesti i danas, a Nada Mayer Williams, prof., izložila je predavanje Izabrani primjeri suradnje katolika i kršćana Reformacije u Hrvatskoj. Nakon predavanja uslijedila je plenarna rasprava u kojoj su sudjelovali svi predavači, a na Simpoziju su sudjelovali profesori i studenti. Simpozij je zatvorio dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta prof. dr. sc. Mario Cifrak.

• Nacionalni tjednik Globus donosi u svom broju 1380 od 19. svibnja 2017., na str. 32-38 iscrpnju ilustriranu reportažu o protestantima u Hrvatskoj, naslovljenu Protestant. Zajednica u kojoj je više netrpeljivosti prema srodnim crkvama nego prema katolicizmu. Tekst potpisuje poznati publicist

Darko Hudelist, inače katolik. Reportaža se ponajviše temelji na razgovorima s nekim vođećim ili istaknutijim ljudima Evangeličke i Reformirane crkve (Berić, Rajković, Bučanović). Spomenuti su i kontakti s nekim baptistima i pentekostalcima (Mraz, Berković), ali autor također navodi usputne, neimenovane neformalne izvore i razgovore. Služi se i stanovitom literaturom (J. Kolaric, A. Marinović Bobinac), no ponajviše navedenom Bučanovićevom knjižicom kako bi apostrofiraо previranja unutar Evangeličke crkve u Hrvatskoj. Tako će autor češće spomenuti osobu evangeličkog svećenika transrodne orientacije i odnos protestantskih crkava prema gay populaciji i proračunskom novcu, nego što će se osvrnuti na distinkтивnost reformacijske teologije i crkvenosti. Osim što u reportaži ima podsta nepreciznosti i nespretnih generaliziranja, opći pristup i razrada tematike više je primjerena žutom tisku nego ozbiljnom nacionalnom tjedniku.

• Međunarodni teološki časopis Concilium, čije hrvatsko izdanje potpisuje riječki Ex libris te zagrebačko-sarajevski Synopsis, gotovo je cijeli svoj travanijski broj (02-2017) posvetio reformacijskoj tematici. Objavljeni su sljedeći prilozi: Reformacija, konfesionalna antagonizacija, religijska i kulturna diferencijacija. Promišljanja povjesničara o značenju rane novovjekovne crkvene povijesti za sadašnjost i budućnost (H. Schilling); Osnove reformacije. Suvremena religijska kultura u svjetlu reformacijske povijesti (E. Borgman); Procjena utjecaja reformacijskih misija na Indiju (D. Jeyaraj); Teološko značenje Lutherovih modifikacija grčkoga i latinskoga teksta u Pavlovim poslanicama (M. S. Noya); Cijela je crkva prepuna praštanja. Reformacijski diskurs o oprostima i crkvenom blagu iz kojega se udjeljuje potrebitima i prezaduženima (L. Matošević); Radikalizacija reformacije (U. Duchrow); Osvrt na reformaciju danas (M. Younan); Sudjelovanje žena u službi vezano uz ređenje i upravljač-

CONCLIUM

Međunarodni teološki časopis / Godina LII / Broj 2 / Travanj 2017

Reformacija iz globalne perspektive

MARIE-THERES WACKER, FELIX WILFRED I ANDRES TORRES DE QUIROGA (urednici)
 13 HEINZ SCHILLING Reformacija, konfesionalna antagonizacija, religijska i kulturna differencijacija 20 ERIK BORGMAN
 Osnove reformacije 45 DANIEL JEVARI Projekt utjecaja reformacijskih misija na Indiju 57 MANUEL SANTOS
 NOVA Teološko značenje Lutherovih modifikacija grčkog i latinskoga teksta u Pavlovim poslanicama 65 LJUDIJA
 MATOŠEVIĆ 'Cijela je crkva prepuna prastanja' 81 Uvod u doceću Radikalizacija reformacije 101 MUNIB YOUNAN
 Osvojiti na reformaciju 113 ELAINE NEUENFELDT Sudjelovanje Židova u sljubiči vezanih u redenje i upravljačkim
 dužnostima u Svjetskom luteranskom savezu 131 DOROTHEA SATTLER Susreti među jednakim 149 JÜRGEN MOLTMANN
 Nedovršena reformacija 163 SARAH RÖHTGER Opštice kao model ženskog dakonata? 173 PHYLLIS ZAGANO Uvodne
 pravde u pastoralni život župe: povratak žena u dakonat 183 FERNANDO ALTEMAYER JUNIOR In Memoriam

Teološki časopis Concilium o reformaciji

kim dužnostima u Svjetskom luteranskom savezu. Ženska nastojanja u neprestanoj reformaciji (E. Neuenfeldt); Susreti među jednakim. Luteransko-rimokatolički razgovori nakon Drugoga vatikanskog koncila (D. Sattler); Nedovršena reformacija. Neriješeni problemi – ekumenski odgovori (J. Moltmann). H. Schilling u svome je radu osobito posvijestio potrebu smještavanja Lutherove misli i djelovanja u kontekst njegova vremena i tadašnjih društveno-političkih struktura. Ako se Lutheru na ovaj način korektno pristupi, tada se posljedice reformacije neće očitovati u trijumfalizmu jedne ili heretičkim osudama druge strane, nego će se moći uočiti dva jedakovrijedna zahtjeva za reformom tadašnje Crkve.

• Hrvatski centar u Beču u suradnji sa Znanstvenim institutom gradišćanskih Hrvata kao i s Austrijskim društvom za kroatistiku i s Hrvatskim štamparskim društvom, povodom „500 ljet Martina Luthera i njegovih tezov“, a u vezi s tim „400 ljet od smrti Grgura Mekinića“ organizira izložbu knjiga i reprinta izdanja Grgur Mekinića i njegove pjesmarice 1609. i 1611. (G. Neweklowsky); „Reformacija i gradišćanski Hrvati – i zač su ipak ostali katoličani“ (S. Horvat); „Grgur Mekinić ipak prvi! (Pronalaženje protestantskih vjerskih knjiga za zapadnougarske Hrvate i reprint izdanja) (A. Jembrih); „Slovački Hrvati i protestantizam“ (J. Klačka); „Protestantizam i prve knjige gradišćanskih Hrvata“ (podnaslov „Grgur Mekinić i njegove pjesmarice 1609. i 1611.“) (G. Neweklowsky); „Jezična analiza hrvatskih reformacijskih izdanja“ (I. Nyomárkay). • Ur.

pač V Heruatzki jazik
preobernute po.

Gerguru Pythiraeusu alit Heruatzki
Mekinichiu Pri S. Krifi
kol Soprona Pleba.
J. A. T. nufu. De...

Iz impresuma Mekinićeve pjesmarice iz 1609.

Uz 400. obljetnicu smrti evangeličkog župnika Grgura Mekinića

Protestant Grgur Mekinić otac gradišćansko-hrvatske duhovne poezije

prof. dr. sc. Alojz Jembrih

rilici. Predaje također i na Teološkom fakultetu Matija Vlačić Ilirik u Zagrebu.

Prigodni tekst o Grguru Mekiniću donosimo u godini u kojoj obilježavamo 500. obljetnicu reformacije, ali i 400. godišnjicu rođenja Grgura Mekinića.

Upravo se ove godine 2017. (4. ožujka) navršilo 400 godina od smrti prvoga gradišćansko-hrvatskoga duhovnoga pjesnika Grgura Mekinića. Prigodom te obljetnice prisjećamo se njegovih zasluga koje ga, s pravom, potvrđuju u čuvanju jezičnoga identiteta Hrvata u tadašnjoj zapadnoj Mađarskoj (Ugarskoj).

Ime Grgura Mekinića upisano je prvi put u slavistici i kroatistici 1969. godine, kad su Marijan Smolik i Ivan Škafar, dvojica slovenskih znanstvenika, osvijetili svojim radovinama život i djelo toga gradišćansko-hrvatskog pisca. Ono po čemu je Mekinić posebno važan za kroatistiku i slavistiku jesu njegove dvije knjige hrvatskih crkvenih pjesmarica, tiskanih 1609. i 1611., a pronađenih godine 1968. u Sjemenišnoj knjižnici u Ljubljani, gdje se i danas nalaze. Tom je prigodom Mate Šimundić u zagrebačkom *Vjesniku* (4. XI., Zagreb 1969., 9) napisao članak: „Drugo rođenje Grgura Mekinića. Pronađen hrvatski pisac iz doba protestantizma.“ Spomenuti ljubljanski izvornik jedini je primjerak prema kojem je 1990. načinjen pretisak u Zagrebu u izdanju NSK, Kršćanske sadašnjosti i Hrvatskog kulturnog društva u Gradisu Željezno. (Za pretisak priredio i pogovor napisao Alojz Jem-

bih).

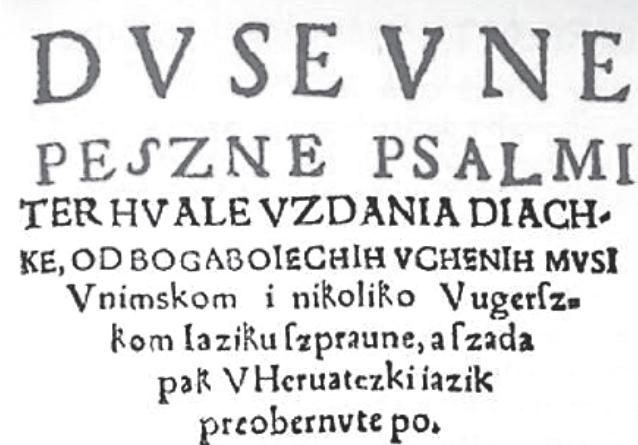
Tko je bio Grgur Mekinić?

O Grguru Mekiniću dosad, u vezi s njegovim životom i radom, nema iscrpnih podataka. Nisu poznati mjesto i godina rođenja, kao ni mjesto njegova školovanja. Po funkcijama koje je u životu obavljao, zaključiti je o njegovoj sveučilišnoj izobrazbi.

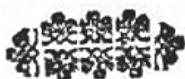
Ono što je o njemu poznato, može se sažeti sljedećim informacijama.

Godine 1591. sudjeluje, kao pastor u Štamperku do 1596. (Köhalom, njem. Steinberg), dana 2. i 3. lipnja u Čepregu (Csepreg, Tschpring) na sastanku Calvinovih i Lutherovih sljedbenika koji su raspravljali o međusobnom sjedinjenju. Tom je prigodom Mekinić kao svjedok razgovora potpisao protokol sastanka. Godine 1596. potpisao je tzv. „Liber Concordiae“ (Knjiga sloge) riječima: „Ego Gregorius Pythiraeus, Verbi Divini Minister apud Sanctam Crucem, huic Libro Orthodoxae Augustanae Confessionis totique Libro Concordiae subscribo manu, et corde absque fupo.“ (= Ja Gregor Pitireus, službenik Božje riječi u Sv. Križu, potpisujem ovu knjigu prave Augsburgske vjeroispovijesti i Knjigu sloge rukom i srcem bez himbenosti). Kao što je i spomenuo, Mekinić je od 1596. do 1617. bio župnik u Sv. Križu, tu ubrzo postaje i senior (dekan), a ondje ga je pozvao Ferenc (Franjo) Nadásdy koji je bio veliki župan županija Vas i Šopron. Uza svoju pastoralnu djelatnost bio je i zauzet oko rješavanja osobnih problema svojih prijatelja kod upravnih šopronskih institucija. Godine 1603. i 1604. Mekinić je pohodio evangeličke župe Bükk, Horpács i Ujkér. Umro je 4. ožujka 1617. u svojoj župi Sv. Križ (Deutschkreuz).

S njegovim tiskanim hrvatskim pjesmaricama, namijenjenim Hrvatima u zapadnoj Ugarskoj (1609., 1611.), gradićanskohrvatska književna povijest u Gradiću i ona u Hrvatskoj, postaju bogatije za dva knjige iz 17. stoljeća! Prva je knjiga „štampana pri sv. Križi po Imre Farkašu“ gdine 1609., druga je pak knjiga tiskana,

Gerguru Pythiraeusu alit Heruatz
ki Mekinichiu Pri S. Kriſi
kol Soprona Pleba.
J. A. T. nufu. Decani.

STAMPANE PRI Sz. KRISI PO
Imre Farkaſu u letu Christuſeuom.
1609.

kao i prva, „na vlašćem strošku autora, po Imre Farkašu, u letu Kristuševom 1611.“, a Mekinić je tada obnašao dužnost „plebanu pri sv. Križi kol Soprona“ – župnika u Svetom Križu (Deutschkreuz, Sopronkeresztúr). Imre Farkaš preuzeo je tiskaru Ivana Manliusa oženivši se Manliusovom udovicom.

Budući da je riječ o vrlo rijetkim, najstarijim tiskanim crkvenim pjesmaricama, zapravo unikatu uopće, držim da je opravданo, u prigodi spomenuće obljetnice, iznova nešto reći o tim Mekinićevim pjesmaricama.

Mekinićeve pjesmarice

Inicijalni se sadržaj Mekinićevih pjesmarica razabire iz samoga naslova prve knjige: *Duševne pesne, psalmi ter hvale vzdanja dijačke, od Bogabojecih muži v nimškom i nikoliko vugerskom jaziku spravne, a sada pak v hrvatcki jazik preobernute po Gerguru Pythiraeusu alit hrvatcki Mekiniću ... (1609); Druge knjige Duševnih pesan, psalmov, himnušev, ter hvale vzdanja dijačak vzetih iz Sv. Pisma, iz govora Sv. Otac i z molitav mudrih knjižnikov, lipo spravne i popisane po ... (isto kao u prvoj) 1611. Mekinić je naveo da je obje knjige dao tiskati o*

svojem vlastitom trošku. Obje zajedno sadrže 301 pjesmu (160 prva i 141 druga pjesmarica). Sve su pjesme raspoređene po redu velikih blagdana u godini i po broju, kako Mekinić sam kaže, „artikulušev aliti členov vere keršćanske pozlamenuvanih u našem katekizmu“. Bio je to onaj *Katekizam* koji je predio i godine 1571. dao tiskati Simon Gerengel (1510. – 1570.), namijenivši ga evangeličkoj zajednici u Šopronu i okolicu. Pjesme su unutar svake pjesmarice podijeljene na tematske cikluse: npr. Tematski ciklus: o Kristovu utjelovljenju, o njegovu rođenju, muci i smrti, Uzasaču; ili ciklus: o Deset zapovijedi Božjih, o pokori i drugim temeljima kršćanske vjere. Vrlo su indikativne i pjesme kao što su: za lijepo vrijeme, protiv Turaka (misli na ratovanje i osvajanje koje oni sprovode, tada protiv kršćana), protiv kuge, grmljavine (*Pesan proti tuči i germljavini*), za kišu (*Pesan za vedro vrime ali godinu*).

Već sam nekoliko puta isticao kako se je Mekinić svojim pjesmaricama potvrdio kao prvi (i vješt) umjetnik pjesničke riječi u gradićanskih Hrvata. Stil kojim je on prevodio jest biblijski stil. Gotovo isto kao i u njemačkim ili latinskim predlošcima iz kojih je Mekinić prevodio. Obje pjesmarice Mekinić je posvetio Nikoli VI. Zrinskomu (1580. – 1625.): „*Zmožnomu i visokorejenomu gospodinu, gospodinu Mikuli večnomu i slobodnomu španu Mikuli od Zrinja, kraljeve zmožnosti vugerskoga orsaga korune tanačniku. etc. Gospodinu i obranitelju, meni vazdar milostivnu. Večni mir od Boga i obilan dar Duha Svetoga, po Ježušu Kristušu nas vsih odkupitelju iz serca želim*“. Zašto Mekinić posvećuje svoje pjesmarice upravo tom Zrinskom? Odgovor nije teško dobiti. Naime, Nikola VI. Zrinski bio je pristalica evangeličkoga vjerskog usmjerjenja, što je i javno očitovalo u svakoj prilici nastojeći zaštiti sljedbenike te vjere. Nikola VI. Zrinski uživao je velik ugled među evangelicima, što potvrđuje i činjenica da je bio izabran, uz Pavla Nadasdija, za branitelja evangelika u Zapadnoj Ugarskoj.

“ Već sam nekoliko puta isticao kako se je Mekinić svojim pjesmaricama potvrdio kao prvi (i vješt) umjetnik pjesničke riječi u gradićanskih Hrvata. Stil kojim je on prevodio jest biblijski stil.

skoj. Osim toga, Zrinski je 1608. postao velikim županom Zaladske županije, bio je sklon i hrvatskoj knjizi. To se razabire iz jednog pisma Juliju Čikulinu upravitelju primorskih imanja Zrinskih, da mu pošalje knjige dubrovačkoga pisca Dinka Zlatarića (1558. – 1613.).

Razlozi objavljivanja pjesmarica

U tekstu posvete *Duševnih pesan*, Mekinić, uz ostalo, navodi razloge objavljivanja pjesmarica: jedan je i taj što je uočio „*nikih do sih dob u Crikvi užanih pesan nered i manikamenat*“ (video je do sad u crkvi korištenih pjesama veliki nered i nedostatak), drugi je pak razlog u činjenici da „*Bog ... svoju svetu rič iz milosti preobilno po vsem okruglom svitu glasi, ne samo u prodikah, nego jošće u lipo spravljenih pesnah, u kom su vnogi narodi obilni i kruto bogati, a pri nas Hervatih je tih*

veliki manikamenat, vzrok toga stanovito ni drugi nego nepročinenje pruda ali hasni pesan, po kih serca človičanska k veselju i k radosti probujena Boga diče i slave“. Imajući ta dva razloga na umu, Mekinić je bio posve u pravu što je pjesme priredio na hrvatskome jeziku i tako omogućio Hrvatima da Boga diče i slave na svom jeziku, jer to isto čine i drugi narodi. Na taj je način Mekinić je posvjedočio jezični identitet gradišćanskih Hrvata, u ondašnjoj zapadnoj Ugarskoj, postavio ga u ravno-pravni položaj s mađarskim i njemačkim jezikom u 17. stoljeću. Osim toga, Mekinić je već u naslovu naznačio da je preveo pjesme koje su Bogabojeći muži napisali „v nimškom i nikoliko v ugerskom jaziku, a sada pak v hrvacki jezik preobrnute po ... Mekiniću.“ Pjesmarice nisu opremljene notama jer ih tadašnja tiskara nije ni imala, zato je svakoj hrvatskoj pjesmi

dodata bilješka „ad notam“, ili „eadem melodia“, ili „alia“ iza koje slijedi prvi stih njemačke, latinske ili hrvatske pjesme, prema kojoj su se melodiji pjesme trebale pjevati. U prvoj pjesmarici (1609.) ima najviše početnih napjeva iz njemačkih pjesmarica 16. st., (za 49 pjesama ima 44 njemačkih napjeva, potom za 30 ima 19 latinskih i za 9 ima 8 mađarskih napjeva). No ima i hrvatskih napjeva. To pak znači da je Mekinić poznao hrvatski način pjevanja crkvenih pjesama, kao npr. Jedna se pjesma pjeva na notu: „Otat nebeski obrani“, ili „Na Vazam rano Marije tri“, itd.

Kulturološka važnost Mekinićevih pjesmarica

„U tome se upravo sastoji izuzetna kulturološka važnost Mekinićevih pjesmarica. Nai-mje, *Duševne pesne* ne samo što su prve poznate hrvatske tiskane pjesmarice bez nota, nego i

pripadaju jednom krugu – prično nedostatno istraženom – krugu hrvatskih protestanata.“ (Ennio Stipčević, 1990.)

„(...) Treba se nadati da će *Duševne pesne*, kao i Jembrihova opsežna popratna studija, uspjeti inicirati neka ozbiljnija istraživanja glazbenog repertoara iz domaćih pjesmarica. Osim toga, *Duševne pesne* moguće bi barem jednim dijelom postati pristupačne i široj publici. Mekinićeve „pesne, psalmi i himnuši“ moguće bi uz malo truda postati živom glazbom, tj. prisutne i na koncertnim podijima!“ (Ennio Stipčević, 1990.).

Prošlo je dvadeset i sedam godina od kako je pretisak spomenutih pjesmarica dostupan. Nažalost, Stipčevićev je poziv ostao samo glas vapijućeg u pustinji. Četiristota obljetnica smrti Grgura Mekinića iznova poziva na muzikološko i filološko istraživanje *Duševnih pesan* (1609., 1611.). Vivat sequens! ●

DIPLOMIRALA TREĆA OMV GENERACIJA

Završen još jedan seminar iz programa Obuka mladih voda

Kako javlja Svjetlana Mraz, voditeljica OMV programa, u subotu 3. lipnja u Zagrebu je održan još jedan seminar iz programa Obuka mladih voda čime je treća generacija polaznika uspješno završila prvi stupanj. Tema je ovog seminara bila *Baptistički identitet*, a predavač je bio Željko Mraz, glavni tajnik SBC u RH. Susret je za-

vršio prigodnim bogoslužjem na kojemu je predsjednik SBC u RH Toma Magda motivirao mlade za nastavak služenja. Deset polaznika seminara primilo je diplome, dok je njih osmero dobilo potvrde o sudjelovanju na određenom broju seminara. Svi su polaznici dobili knjige na poklon, kao poticaj za daljnji rad na sebi. ● S. Mraz/GC

European Leadership Forum 2017

Skup kršćanskih voda održan u Poljskoj

U Wisli je od 19. do 25. svibnja održan *European Leadership Forum 2017* koji je okupio vođe i misionare iz cijele Europe ali i svijeta koji su putem svojih raznih crkvenih službi, nevladinih organizacija te humanitarnih i međunarodnih organizacija aktivno uključeni u širenje evanđelja. Iz Hrvatske su na forumu sudjelovali Vlado Hoblaj, Ivica Horvat, Gabrijela Altthaler, Ela Magda, Elvis Džafić, Dražen Glavaš, David Kovačević, Nolan Sharp, Kostya Bakanov i Matija Gorjanec.

Ovogodišnji je glavni govornik bio ugledni profesor John Lenox. On je profesor emeritus matematike na Sveučilištu Oxford i suradnik na katedri za matematiku i filozofiju znanosti na Green Templeton Collegeu, Oxford. Također je i vanjski suradnik na Said Business School te predaje na oxfordskom programu za strateško vodstvo. Iznanredni je predavač na Wycliffe Hallu na Oxfordu i u oxfordskom Centru za kršćansku apologetiku te viši suradnik Trinity foruma. Sudjelovao je u poznatoj debati s Richardom Dawkinsem o Dawkinsovoj knjizi "Iluzija o Bogu" te u javnim raspravama s mnogim drugim akademicima na sveučilištima diljem svijeta.

Božja milost i providnost te zadovoljstvo, riječi su kojima mogu iskazati zahvalnost na sudjelovanju u ovogodišnjem ELF-u. Kao osoba koja je aktivno uključena u humanitarni rad na području jugoistočne Europe, imao sam priliku razgovarati s ljudima iz Ženeve i Bruxellesa o pitanjima slobode religije i izbjegličke krize te potrebama i strahovima s kojima su izbjeglice suočene. Bila mi je čast razgovarati te podijeliti nešto o humanitar-

nom radu kojeg je hrvatska protestantska evanđeoska zajednica napravila putem platforme Croatian Baptist Aid i rada koji još uvijek traje. Također uvijek postoji mjesto da se više i odlučnije naviješta Božja riječ, posebno onima koji je u Hrvatskoj još nikada nisu imali prilike čuti. Tijekom posljednje dvije godine izbjegličke krize, Hrvatska je prva zemlja koja ima registriranu Iransku baptističku crkvu, što je nastala kao plod rada i predanosti evanđeoskih vjernika nakon izbjegličke krize. To mnogo govori o malom broju evanđeoskih vjernika u jednoj većinsko rimokatoličkoj zemlji. Unatoč problemima koje iranski kršćani imaju na Bliskom istoku, vjerujemo i nadamo se da će hrvatske vlasti prepoznati njihove potrebe te da će ih kao i sve ostale izbjeglice zaštititi odobrivoši im azile te im time pomoći da nastave svoj život u Europi,

zajedno sa svojim obiteljima, u radosti i sigurnosti.

Unatoč svim nesretnim događajima u posljednje vrijeme u Europi, trebamo razdvojiti terorističke napade od samih izbjeglica. Terorističke napade svakako treba osuditi, ali istovremeno, kao evanđeoski kršćani, pozvani smo zaštитiti one koji mogu biti kolateralna žrtva, a koji su u potrebi za sigurnim i normalnim životom. *European Leadership Forum* postavio je naglasak na potrebu širenja evanđelja, ali je ujedno i potaknuo sve sudionike da se odvažnije i proaktivnije drže u zajedništvu jedni s drugima," rekao je Elvis Džafić, jedan od sudionika ELF-a iz Hrvatske.

European Leadership Forum spojio je mnoge ljudе koji žele pomoći progonjenima, onima koji nisu imali priliku čuti evanđelje da ga čuju i u svjetlu toga radost nam je pozvati svu braću i sestre da nam u tome

pomognu. Naše crkve trebaju biti misijske zajednice, a ne samo uzimati misiju kao jedan aspekt crkve. Zdrava briga za lokalnu Crkvu jest onda kada se članove potiče biti usmjerjenima ne samo na sebe, već na ljude oko njih, na društvo u cjelini. Svaka si lokalna crkva treba postaviti pitanje: što naš grad, selo, dobiva našom prisutnošću? Kako crkva može dati doprinos obitelji, zdravlju, obrazovanju, kulturi, pa i medijima, financijskom sektoru, vladu, okolišu itd.

Upravo je zbog toga jedan od temeljnih zadataka oblikovati i odgajati zdrave učenike Isusa Krista koji će oblikovati zdrave crkve, a koje će potom zdravo utjecati na društvo. Oni koji ih poučavaju trebaju to činiti ne samo prenošenjem informacija, nego i vlastitim primjerom koji će novi učenici moći slijediti i kreativno implementirati u društvo. • E. Džafić – D. Kovačević/IBA/GC

Studij na Teološkom fakultetu Matija Vlačić Ilirik

Osnovan Sveučilišni centar za protestantsku teologiju kao punopravna sastavnica zagrebačkog Sveučilišta

U vremenu prije početka upisa u novu akademsku godinu s Teološkoga fakulteta Matija Vlačić Ilirik dolaze nove izvrsne vijesti! Naime, u siječnju ove godine Senat Sveučilišta u Zagrebu donio je odluku o osnivanju Sveučilišnoga centra za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik. Na taj je način dovršen proces potpune integracije u zagrebačko Sveučilište, a novoosnovana ustanova preuzima sve dosadašnje djelatnosti Fakulteta i postaje punopravna sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

S obzirom na činjenicu da će od jeseni ove godine Sveučilišni centar postati i nositelj studijskih programa, korisno je podsjetiti koje se sve mogućnosti studiranja nude.

Zainteresirani kandidati mogu birati između dva studijska programa.

Sveučilišni preddiplomski studij

Protestantska teologija u trajanju od šest semestara namijenjen je kandidatima koji su završili četverogodišnje srednjoškolsko obrazovanje – a ukoliko prethodno nisu studirali na nekom od sveučilišnih programa u RH, ostvaruju i pravo na besplatan studij prema pravilima koja vrijede i za sve ostale studente na hrvatskim sveučilištima. Prijave za upis obavljaju se do 30. lipnja 2017. (za ljetni upisni rok) putem sustava Postani student (<https://www.postani-student.hr>). Valja istaknuti kako za pripadnike crkava sljednica reformacije postoji mogućnost izravnoga upisa (uz prethodno položenu državnu maturu). Međutim, posebna kvota je namijenjena i za one kandidate koji su svo-

Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik

S PRAVOM JAVNOSTI - ZAGREB

je srednjoškolsko obrazovanje završili prije 2010. godine i nisu polagali državnu maturu. Takvi se kandidati trebaju prijaviti izravno na Teološki fakultet/Sveučilišni centar (pojedinosti o prijavi bit će uskoro objavljeni na www.tfmvi.hr). Završetkom ovoga studija stječe se titula prvostupnika/prvostupnice teologije nakon čega je moguće nastaviti s diplomskim studijem *Protestantska teologija* ili kandidirati za upis na neki od srodnih diplomskega programa na sveučilištima diljem Hrvatske ili u inozemstvu.

Sveučilišni diplomski studij

Protestantska teologija traje

četiri semestra i namijenjen je podjednako onima koji su ranije dovršili preddiplomski studij teologije, kao i onima koji su diplomirali na drugim područjima. Iz iskustva protestantskih godina vidljivo je da ovaj studij privlači kako one koji u njemu prepoznaju priliku da oplemene i prodube svoj vjernički angažman i djelovanje u različitim segmentima društva, tako i one koje svoje bavljenje teologijom namjeravaju podići na još višu razinu. Povrh svega toga, diplomski studij *Protestantska teologija* pokazuje se i kao najbolja opcija za studente čije kvalifikacije stečene na pojedinim teološkim ustanovama nisu valjano

priznate u hrvatskom visokoškolskom sustavu, pa im upis na ovaj studij omogućava da "nadograde" svoje postojeće obrazovanje i steknu valjanu diplomu. Završetkom studija stječe se naziv magistra/magistre teologije te ispunjavaju uvjeti za eventualni nastavak obrazovanja na doktorskom studiju. Prijave za upis u ovaj studij kreću u rujnu, a pojedinosti će biti objavljene na internetskoj stranici www.tfmvi.hr.

Potencijalne kandidate, posebno one koji već jesu aktivno angažirani u svojim lokalnim zajednicama, zanimat će činjenica da se tijekom

studija dio redovitih predmeta (primjerice Pastoral zajednice, Praktikum ili Homiletika) odvija i u obliku **terenske nastave** u sklopu koje studenti pohađaju bogoslužja različitih crkvenih zajednica i u izravnom kontaktu s različitim službama stječu spoznaje koje ih pripremaju za punovremeno služenje u zajednicama, ali i za promišljenje kršćansko djelovanje u životu matičnih crkvi, na svojim budućim ili sadašnjim radnim mjestima, u društvenoj zajednici u užem i širem smislu... Ovakvo osmišljena nastava ne samo da osnažuje suradnju i izloženost studenata stvarnom stanju na "terenu", nego ujedno otvara prostor za intenzivniju pastoralno-dušobrižničku službu među studentima i njihov duhovni rast.

S obzirom da iz godine u godinu raste broj kandidata zainteresiranih za izvanredan studij, postoji mogućnost i da se studij organizira tako da studentima bude moguće ispunjavati svoje obveze paralelno s postojećim radnim odnosom. Dakako, realizacija te mogućnosti ovisi i o broju upisanih studenata u konkretnoj akademskoj godini.

Ukratko, razmišljate li o početku studija teologije ili pak želite dopuniti postojeće znanje i već stečene kvalifikacije, *Protestantska teologija* sjajna je prilika za Vas! Jedini protestantski sveučilišni studij teologije na ovim prostorima nudi mogućnost stjecanja brojnih akademskih i praktičnih znanja i vještina kojima ćete pospješiti osobni razvoj, kvalitetno doprinijeti svojoj okolini i bližnjima, a ujedno i dobiti akademske kvalifikacije koje Vam nude različite opcije dodatnog usavršavanja.

Za sve dodatne informacije obratite se na:

Teološki fakultet Matija Vlačić Ilirik (Sveučilišni centar za protestantsku teologiju Matija Vlačić Ilirik) I. Lučića 1a
10000 Zagreb,
e-mail: upisi@tfmvi.hr
tel. 01 48 28 915

Ljetni studentski kamp Veli Lošinj, 31. 7. – 7. 8. 2017.

Ljetni studentski kamp održat će se u Velom Lošinju od 31. 7. – 7. 8. 2017., u hostelu Zlatokrila. Kamp je predviđen za studente i mlade od 18 do 28 godina. Tema je kampa je "Jedni drugima – zajedništvo u različitosti". Želimo upoznati jedni druge i prepoznati svoje talente i vrijednosti te na koji način možemo doprinijeti boljoj izgradnji zajedništva. Pred vama je odlična prilika da jedan dio ljeta provedete s nama na prekrasnoj lokaciji na otoku Lošinju. Osim što ćete moći uživati u prekrasnom bogatstvu prirode samog otoka, pred vama je uzbudljivih tjeđan dana ispunjenih raznim sadržajima koji uključuju bavljenje temom pri radu u malim grupama, na seminarima, radionicama, sportskim i rekreativnim aktivnostima i naravno uz odmor i uživanje u moru i druženju sa studentima.

Svi zainteresirani mogu se javiti Ivani Gjurin na mail ivana@step.hr nakon čega će dobiti daljnje upute za prijavu.

Za sve ostale novosti možete nas pratiti na webu www.step.hr ili facebook stranici Studentski evandeoski pokret. (STEP)

RASPORED GRUPA NA ČINTI, LJETO 2017. Ljeto na Ugljanu

- 17. 6. – 24. 6. – POMAGAČI, po pozivu
- 25. 6. – 1. 7. – HOĆU ŽIVOT, udruga.hocuzivot@gmail.com
- 2. 7. – 9. 7. – OBITELJSKI KAMP, zversec@gmail.com
- 10. 7. – 20. 7. – STARI ČINTAŠI, editaht@gmail.com
- 21. 7. – 31. 7. – TEEN KAMP, mladi@baptist.hr
- 1. 8. – 8. 8. – PASTORI S OBTELJIMA, po pozivu
- 9. 8. – 16. 8. – KRISTOVA CRKVA
- 17. 8. – 24. 8. – PRIJATELJI, ihorvat@horvat-htz.hr

Sjećanje na povijesni zagrebački evangelizacijski skup

Pedesetgodišnjica posjeta Billyja Grahama Zagrebu (1967. – 2017.)

Ruben Knežević

Početkom srpnja navršava se pedesetgodišnjica posjeta poznatog američkog baptističkog propovjednika i evangelizatora Billyja Grahama tadašnjoj Jugoslaviji.

Billy Graham (rođ. 1918., umirovljen 2005., danas u visokoj starosti živi u Sjevernoj Karolini, SAD) postao je nacionalno zapažen 1949., kada je bio pozvan propovijedati u Los Angelesu tijekom evangelizacijskih okupljanja na otvorenom. Propovjedi su mu se počele prenositi na radiju i u ostalim medijima (tisak, poslijepi i televizija) te je uskoro stekao veliku popularnost. Njegova radio-emisija Čas odluke (*The Hour of Decision*) prenosila se početno u 150 radio-stanica, a broj se vremenom popeo čak i do 1200. Premda je u početku kratkotrajno služio kao pastor manje crkve, poslijepi se u potpunosti usredotočio na profesionalni evangelizacijski rad većih razmjera, uz spomenuto jaku medijsku podršku. U tu je svrhu osnovao svoje evanđeosko udruženje (*Billy Graham Evangelistic Association, BGEA*) koje je organiziralo i koordiniralo njegov rad putem brojnih ureda diljem svijeta te objavljivalo pisane i audiovizualne materijale, a izdavalо i poznate vjerske časopise *Christianity Today* i *Decision*.

Graham je popularnost stekao svojom neposrednošću i osobnošću, ali i oštrom jednostavnosću stroga biblijski usmjerene evanđeoske poruke.

U Evangeličkoj crkvi u Gundulićevu

Često se njegov velik početni uspjeh u domovini pripisuje tadašnjoj društvenopolitičkoj klimi u SAD-u koja je bila opterećena prijetećom komunističkom opasnošću. Godine 1954. u jednom intervjuu Graham je izjavio: *Ili će komunizam, ili kršćanstvo morati umrijeti, (Either communism must die, or Christianity must die)*. Jasno je stoga da njegove javne višednevne, često i višetjedne evangelizacijske kampanje (tzv. *Crusades, dosl. križarski pohodi*; do umirovljenja održao ih je, diljem svijeta, preko četiri stotine) nisu bile poželjne ni prihvatljive u zemljama tadašnjega europskog komunističkog Istočnog bloka. Tijekom pedesetih i šezdesetih godina prošloga stoljeća B. Graham održao je, primjerice, četiri takve evangelizacije u Londonu (1954., 1955., 1966. i 1967.). Službeni jugoslavenski tisak vrlo se posprdno osvrnuo na pristup i

djelovanje američkog evangelizatora, satiričkim tekstovima s vrlo bombastičnim naslovima: *Američka spiritualna pomoć Englezima* (Vjesnik u srijedu), *Billy tjeraj davola* (Vjesnik) i dr., naglašavajući npr. da je "njegova Biblija 'nepatvorena' kao kentakijski viski i upravo tako primativna – s paklom i svim prijetnjama što ih sadrži Stari zavjet, a također i s milošću Božjom ako se grešnik preobratí", odnosno, "da je njegova 'spiritualna' snaga u njegovoj fizičkoj muškoj ljepoti, pa ga slušaju u glavnom žene." Stoga, zbog Grahamovih političkih i zapadnokulturoloških nepočudnih kvalifikacija, pomaže čudi da su mu tadašnje vlasti dopustile ulazak u Jugoslaviju te čak održavanje evangelizacijskih skupova na otvorenom.

Billy Graham u Zagrebu

Poziv B. Grahamu za posjet Zagrebu uputio je dr. Josip Horak,

tada predsjednik Saveza baptističkih crkava u Jugoslaviji. Godine 1966. Josip Horak i Branko Lovrec, urednik časopisa *Glas Evanđelja*, nazočili su u Berlinu na Svjetskom kongresu za evangelizaciju kojim je predsjedavao B. Graham. On je prihvatio poziv, unatoč svojim već ugovorenim terminima. Razumljivo, bila je to prigoda koja se ne propušta: prvi evangelizacijski pohod nekoj komunističkoj zemlji (tek će 1982. Graham prvi put posjetiti SSSR, Istočnu Njemačku i Čehoslovačku).

Billy Graham u Zagreb je stigao 7. srpnja 1967. Nakon dobrodošlice u zagrebačkom hotelu Esplanade Inter-Continental, predvodio je molitveni sastanak u zagrebačkoj Baptističkoj crkvi u Radićevu. Uoči Grahamova dolaska u Jugoslaviju izašao je iz tiska, u izdanju B. Lovreca, hrvatski prijevod njegove popularne knjige *Mir s Bogom*, koji mu je uručen pri dolasku. Sljedećeg dana, 8. srpnja, organizirana je u istom hotelu konferencija za tisak kojoj su se odazvali brojni domaći i strani novinari, a navečer je održano bogoslužje u prepunoj Evangeličkoj crkvi u Gundulićevu koje je velik broj vjernika slušao putem postavljenih zvučnika u crkvenom dvorištu.

U nedjelju 9. srpnja održana su dva bogoslužja na otvorenom prostoru pokraj crkve Nadbiskupijskog dječačkog sjemeništa na Šalati, pred više od tisuću ljudi. Sva je događanja iscrpljeno popratio domaći vjerski tisak (*Glas Evanđelja*, *Glas koncila* koji je događaju

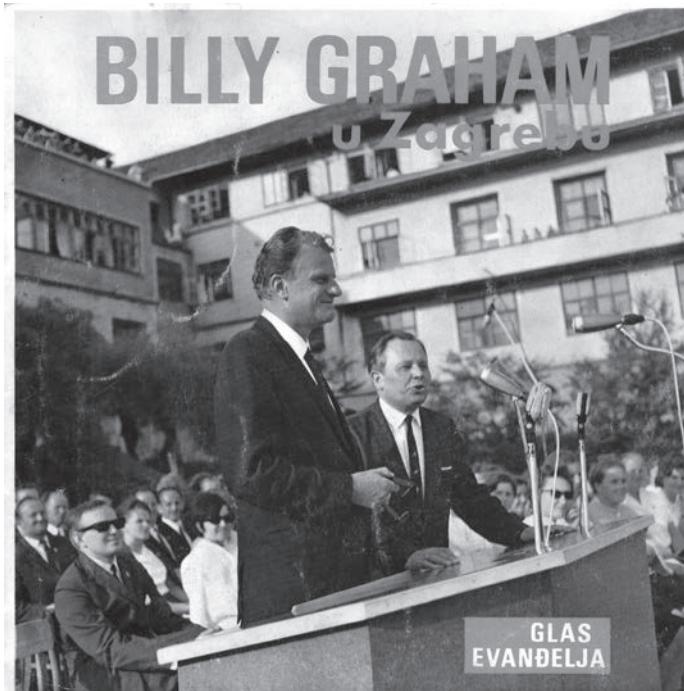
posvetio cijelu stranicu, pravoslavni Vesnik i dr.), a kraća vijest objavljena je i u sekularnim novinama. U suradnji s Trans World Radiom Monte Carlo izdana je i prigodna gramofonska ploča s izvadcima iz održanih govora, u informativnom ilustriranom ovitku. Tiskan je također i prigodni pozivni letak koji je uoči događanja distribuiran među vjernicima i zainteresiranim.

Osim važnosti B. Grahamova posjeta za vjernike baptističkih crkava, on je pripomogao i jačanju daljnje suradnje među zagrebačkim evanđeoskim crkvama, koja će se uspješno nastaviti i u narednim godinama, posebice pri televizijskom prijenosu B. Grahamove dortmundske evangelizacije nekoliko godina poslije. Naposljetku, bio je ovo i primjetan ekumenski iskorak: skupu su nazočili i katolici koji su spremno ustupili prostor na Šalati za nedjeljnu bogoslužju te iscrpno medijski popratili događanje.

Sjećanje Josipa Mikulića

Neposredni svjedok onog vremena dr. sc. Josip Mikulić iz BC Zagreb opisao je svoje viđenje Grahamova posjeta:

Prije pedeset godina, u vrijeme komunističke Jugoslavije, dogodilo se u Zagrebu čudo. Na otvorenom prostoru, u vrijeme kada se vjerski obredi nisu mogli događati izvan crkvenih prostora, pred više od tisuću slušatelja propovijedao je poznati svjetski propovjednik i naš brat u Isusu Kristu Billy Graham. Velika zasluga za taj događaj pripada pok. dr. Josipu Horaku koji je utjecao na tadašnje vlasti da odobre Billyju Grahamu dolazak i propovijedanje, dok u drugim komunističkim zemljama o takvoj prilici drugi nisu mogli niti sanjati. Isto je tako bio veliki doprinos dr. Branka Lovreca koji je prevodio propovijedanje i pripremio knjigu B. Grahamu Mir s Bogom. Pripada, također, velika zasluga zagrebačkoj baptističkoj crkvi i drugim evanđeoskim crkvama u Zagrebu koje su se udružile za pripremu dolaska i organizaciju tako velikih skupova, isto tako i Nadbiskupijskom dječačkom sjemeništu da nam je omoguće-

Gramofonska ploča s izvadcima govora B. Grahamova

Više tisuća ljudi pod kišobranima na igralištu Nadbiskupijskog dječačkog sjemeništa na Šalati pratilo je propovijed Billyja Grahama

no koristiti se njihovim prostorom na kojem su se održavali skupovi.

Dogodilo se to u subotu i nedjelju 8. i 9. srpnja 1967., kada je dozvoljeno da Billy Graham propovijeda u subotu u Evangeličkoj crkvi s ozvučenjem izvan crkvene zgrade, a u nedjelju prije i poslije podne na otvorenom igralištu pokraj crkve Nadbiskupijskog dječačkog sjemeništa u Voćarskoj ulici u Zagrebu. Iako je u nedjelju prije podne lijevala ljetna kiša, tisuće je ljudi pod kišobranima slušalo nadahnutu propovijed Billyja Grahama. Poslije podne Gospod je zaustavio kišu i sunce je obasjalo Zagreb, tako da je još veći broj Zagrepčana i mnogih

drugih moglo nazočiti skupu. Prispjeli su autobusima iz gotovo svih baptističkih i evanđeoskih crkava širom tadašnje Jugoslavije, od Makedonije do Slovenije. Bilo je to veličanstveno kada je nakon nadahnute, jednostavne poruke, rijeka uplakanih pokajnika počela izlaziti na poziv da svoj život predaju Isusu Kristu. Sve su njih dočekali savjetnici koji su s njima molili molitvu kajanja i slavljenja Boga za veliko djelo što je Bog učinio u njihovim životima.

Svjedočanstvo Nade Kandučar

U travnju 1970. Billy Graham još je jednom "posjetio" Za-

greb putem tv-prijenosova evangelizacije iz Dortmundu u Njemačkoj (EURO '70). Prijenos je realiziran tzv. zatvorenom kružnom televizijom (tada još inovativni „television relay system“) iz dortmundske Westfalenhalle u tridesetak njemačkih gradova i desetak europskih zemalja, uključujući i Jugoslaviju, a organiziran je simultani prijevod. U organizaciju projekta bila je uključena i Kristova Crkva braće te Pentekostna crkva. Tijekom višednevnih prijenosa evangelizacije koji su se održavali u Dvorani bl. Marka Križevčanina u Zagrebu, obratila se Nada Kandučar čije skraćeno svjedočanstvo donosimo u prilogu (priredio J. Mikulić):

Srce mi je htjelo iskočiti!

Moj susret s Isusom Kristom bio je događaj kojeg nikada neću zaboraviti, svjedoči Nada Kandučar.

Živim u sredini vjernih – nastavlja Nada: majke, bake, djeđa, sestara i šogora. Bila sam odgajana u kršćanskom duhu i kao dijete polazila sam nedjeljnu školu ili vjerouauk sa sestrom i bratom. Ondje sam stekla osnovne pojmove o Bogu, o Isusu Kristu, ali to za mene nije imalo naročite važnosti, jer o tome nisam mnogo razmišljala i to mi se činilo kao formalno izvršavanje neke dužnosti. Kada sam završila nedjeljnu školu, prekinula sam sa zajednicom i krenula drugim putem.

Kao srednjoškolka, bila sam zapažena kao talentirana atletičarka u bacanju kopla. Zapažao me trener jednog atletskog kluba i odmah me angažirao za svoj klub. Postala sam aktivna sportašica.

U tome sam našla trenutno zadovoljstvo i tako potpuno napustila zajednicu vjernih. Na sportskom polju sam postizala zapažene rezultate u bacanju kopla. Osvajala sam prva mješta u Hrvatskoj i u Zagrebu. Moje se ime moglo naći na novinskim stupcima, dobivala sam mnoge diplome i priznanja. To mi je godilo. Nije me privlačio ples, zabave kao što je to interes mnogih mlađih danas, nego sam sve zadovoljstvo nalazila u sportu.

Po završetku srednje škole zaposlila sam se u Institutu građevinarstva Hrvatske. Na radu sam bila zapažena kao savjesna, disciplinirana i povjerljiva službenica, tako da sam ubrzo napredovala. Zahtijevalo se od mene da postanem članom Saveza komunista. Nisam se mogla odmah odlučiti, tako da su mi dali određeno vrijeme da razmišljam i donesem definitivnu odluku. U međuvremenu su na mene vršili neprestani pritisak. To je trajalo pune dvije godine.

Duhovna i životna previranja

U to vrijeme, na želju i nagovor svoje majke i bake odlazila bih koj put u crkvu, i to samo na izvanredne sastanke kada bi dolazili posebni gosti. Obično bi se na takvima sastancima vjernika pozivali prisutni, koji to još nisu učinili, da svoj život predaju Bogu. U mojoj srcu se vodila borba, ali nikako nisam mogla donijeti osobnu odluku. Poslije svakog takvog sastanka osjećala sam se jako nemirnom. Zato nisam više dolazila na takve sastanke.

Jednom, tako – prisjeća se Nada, u razgovoru s majkom, kojoj nije bio jasan razlog mog izbjegavanja zajednice, priznala sam joj kako me to pozivanje jako smeta i čini me uvijek nemirnom u duši, jer nikako nisam mogla donijeti odluku o mom osobnom odnosu s Bogom. Bila sam svjesna toga, kako ne mogu živjeti na dvije strane – kako ne mogu služiti Gospodu i svijetu, a nekako je ova druga strana u meni uviјek prevagnula. Majka me je ohrabrilala, da kada dođe ono pravo vrijeme susreta s Isusom Kristom to će snažno osjetiti i kako me neće moći ništa zadržati da to i nekim vidljivim znakom pokažem.

Moje je mišljenje tada bilo da je za mene dovoljno – ako iskreno ljubim Gospoda – njemu predati svoj život, bez da to itko vidi. No, majka mi je govorila da, ako iskreno primim Isusa Krista u svoj život za svoga osobnog Spasitelja, tada će ga moći javno pred svima priznati. To je za mene bilo neshvatljivo. Pitala sam se hoću li ja to moći

Dobrodošlica pjevačkog zbora u hotelu Esplanade Inter-Continental

Oko igrališta stajale su stotine ljudi

ikada doživjeti, jer nisam željela postati formalnim članom zajednice. Molila sam Boga da mi pokaže, ako je to stvarno tako kako govorí moja majka, neka mi se na neki način objavi kako bih mogla dobiti u sebi onu čvrstu vjeru u njega i smirenje u svojoj duši.

U poduzeću je ponovno učinjen snažan pritisak na mene da se učlanim u Savez komunista, čak su i bez moga znanja sami napisali molbu za ulazak, na što sam trebala samo staviti svoj potpis. To je u meni izazvalo snažan revolt, misleći kako me nitko ne može na nešto prisiliti ako sama ne želim.

Prijenos evangelizacije iz Dortmundu i obraćenje

Upravo u to vrijeme 1970. godine bile su u zagrebačkim crkvama velike pripreme za evangelizaciju Billyja Grahama putem

kružne televizije iz Dortmundu u Njemačkoj. Odlučila sam prisustvovati tim sastancima.

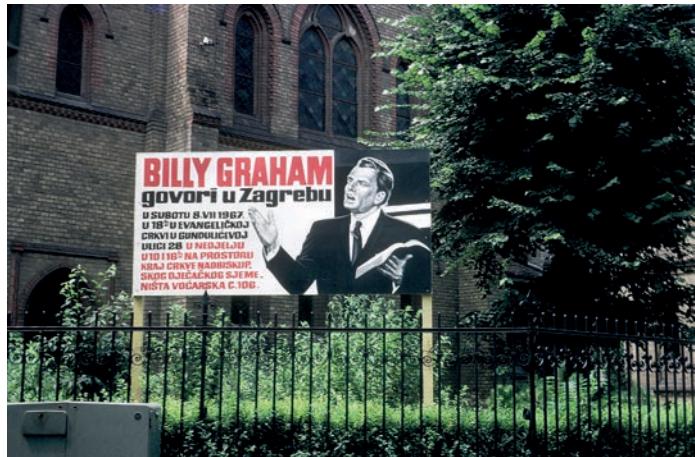
Prve večeri nisam mogla doći zbog nekog važnog posla u poduzeću, tako da sam došla druge večeri – u utorak, sjeća se Nada. Čula sam snažnu propovijed Billyja Grahama i osjećala kako je na mene duboko djelovala, kako Bog upravo govoril mojem srcu po Riječi Božjoj što je propovijedana. Bila sam toliko uzbudjena, srce mi je kucalo kao nikada do tada, imala sam dojam kao da će mi srce taj moment iskočiti. Bila sam svjesna da moram donijeti osobnu odluku da svoj život predam Isusu Kristu, ali nisam imala snage to potvrditi.

Te noći nikako nisam mogla zaspasti, budna sam dočekala jutro. Bilo mi je jasno kako sam propustila divnu priliku i veliki izazov da primim Gospoda u

svoje srce i život. To sam se jutro osjećala slomljena i nezadovoljna. U poduzeću su na mojoj licu primijetili neispavanost pa su bili uvjereni kako sam noć provela na nekoj zabavi. Toga se dana nisam mogla koncentrirati na posao, a moje su misli bile vezane samo na propovijed što sam slušala prethodne večeri.

S velikim nestreljenjem sam čekala novu večer. Skupilo se mnogo ljudi te srijede. Ponovno je bila snažna propovijed Billyja Grahama. Božja Riječ govorila je mom srcu tako izravno da sam jedva čekala trenutak kada će ponovno biti upućen poziv za svakoga tko želi primiti Isusa Krista u vjeri za svoga osobnog Spasitelja. Iako je u dvorani bilo oko tisuću ljudi, izašla sam na poziv prva naprijed i tako pred svima pokazala da je Isus Krist moj osobni Spasitelj. Osjetila sam kako je s mene skinut sav teret grijeha.

Neizrecivo sam zahvalna Gospodu – kaže Nada, što sam istinski mogla doživjeti susret s Isusom Kristom i kako me je to učinilo neopisivo sretnom. U meni sada vlada potpuni mir – Božji mir – i zadovoljstvo. Sigurna sam da sam Božje dijete i da pripadam Božjoj obitelji, to želim za čitav život. Sada nalazim jedino svoje pravo zadovoljstvo u mom divnom Spasitelju Isusu Kristu za što mu iz dubine srca zahvaljujem. ●

Plakat „Billy Graham govori u Zagrebu“

Na balkonima i prozorima okolnih zgrada ljudi su slušali poruku

Posle podne sunce je granulo nad Zagrebom

Dr. Josip Horak zaslužan je za dolazak i dozvolu govora Billy Grahama u Zagrebu

Billy Graham govori uz prijevod dr. Branka Lovreća

Mnogi su dolazili iz raznih krajeva. Na slici Nadica Mikulić s roditeljima Agatom i Jurom Časnijem iz Severina na Kupi

Billy Graham potpisuje prevedenu knjigu Mir s Bogom

500 godina protestantizma

Putovanje od početaka do naših dana

Katharina Kunter

500 godina PROTESTANTIZMA

Putovanje od početaka
do naših dana

PETSTOTA OBLJETNICA REFORMACIJE, KOJA SE OVE GODINE OBILJEŽAVA ŠIROM SVIJETA, A OSOBITO U ZEMLJAMA GDJE JE PROTESTANTIZAM DANAS ISTAKNUTA ILI DOMINANTNA KONFESIJA, IZNJEDRILA JE OBILJE VRHUNSKIH PUBLIKACIJA O OVOM KLJUČNOM POVIESNOM PROCESU I NJEGOVIM ISHODIMA U RAZLIČITIM GEOGRAFSKIM I DRUŠTVENOPOLITIČKIM SREDINAMA. JEDNA OD NAJPOPULARNIJIH TAKVIH KNJIGA OVAJ JE VODIČ KROZ POVIJEST PROTESTANTIZMA, KOJI NAS POZIVA NA PUTOVANJE OD NJEGOVIH POČETAKA U REFORMACIJI PA SVE DO NAŠIH DANA. VIŠE OD 200 STRANICA BOGATO ILUSTRIRANIH FOTOGRAFIJAMA I ZEMLJOPISnim KARTAMA PRIKAZUJE PROTESTANTIZAM U NJEGOVIM BROJNIM VARIJANTAMA, KAKO TEOLOŠKIM, TAKO I GEOGRAFSKIM, NUDEĆI ČITATELJU UVID U BOGATU TRADICIJU REFORMACIJE I CRKAVU REFORMACIJSKE BAŠTINE.

AUTORICI JE PRITOM USPJELO LAKO RAZUMLJIVIM JEZIKOM I STILOM PRENIJETI ITEKAKO SLOŽENE TEOLOŠKE KONCEPTE I PRIBLIŽITI ČITATELJU POVIESNE OKOLNOSTI U KOJIMA JE

REFORMACIJA REZULTIRALA ČITAVIM SPEKTROM VJERSKIH USMJERENJA. VODEĆE LIČNOSTI REFORMACIJE I KASNIJEG PROTESTANTIZMA ŽIVOPISNO SE NUDE ČITATELJU SLIKOM I RIJEČJU, A TIJEK POVIESNIH PROCESA POJAŠNJEN JE I TABELARNIM KRONOLOŠKIM PRIKAZOM. PREPORUKE ZA DODATNU LITERATURU U OVOM SU IZDANJU OSVJEŽENE NAJNOVIJIM NASLOVIMA.

KATHARINA KUNTER DOCENTICA JE TEOLOGIJE I NOVOVJEKOVNE POVIJESTI NA SVEUČILIŠTU U KARLSRUHEU TE AUTORICA BROJNIH ZNANSTVENIH ČLANAKA I NEKOLIKO KNJIGA NA TEMU CRKVENE POVIJESTI 20. STOLJEĆA.